

Departamento de Corda

Programación de Violín

Curso 2022-2023

CMUS PROFESIONAL DO CARBALLIÑO

Praza Maior, 1, 32500 - O Carballiño (Ourense)

Tlfn.: 988 53 00 07 / Fax: 988 53 00 08

cmus.profesional.carballino@edu.xunta.gal

Índice

1. INTRODUCCIÓN	4
2. METODOLOXÍA	5
3. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE	6
4. TEMAS TRANSVERSAIS	11
4.1. Educación en valores	11
4.2. Tratamento das Tecnoloxías da Información e da Comunicación.....	12
5. ACTIVIDADES CULTURAIS E DE PROMOCIÓN DAS ENSINANZAS	13
6. SECUENCIACIÓN POR CURSOS	13
6.1. Primeiro curso das EE.EE	13
6.1.1. Obxectivos	13
6.1.2. Contidos	14
6.1.3. Criterios de avaliación	15
6.1.4. Recursos didácticos	17
6.2. Segundo curso das EE.EE	18
6.2.1. Obxectivos	18
6.2.2. Contidos	19
6.2.3. Criterios de avaliación	20
6.2.4. Recursos didácticos	22
6.3. Terceiro curso das EE.EE	23
6.3.1. Obxectivos	23
6.3.2. Contidos	24
6.3.3. Criterios de avaliación	25
6.3.4. Recursos didácticos	27
6.4. Cuarto curso das EE.EE	28
6.4.1. Obxectivos	28
6.4.2. Contidos	28
6.4.3. Criterios de avaliación	29
6.4.4. Recursos didácticos	31
6.5. Primeiro curso das EE.PP	32
6.5.1. Obxectivos	32
6.5.2. Contidos	33
6.5.3. Criterios de avaliación	34
6.5.4. Recursos didácticos	36
6.6. Segundo curso das EE.PP	37
6.6.1. Obxectivos	37
6.6.2. Contidos	38

6.6.3.	Criterios de avaliación.....	39
6.6.4.	Recursos didácticos	41
6.7.	Terceiro curso das EE.PP	42
6.7.1.	Obxectivos	42
6.7.2.	Contidos.....	43
6.7.3.	Criterios de avaliación.....	44
6.7.4.	Recursos didácticos	46
6.8.	Cuarto curso das EE.PP	47
6.8.1.	Obxectivos	47
6.8.2.	Contidos.....	48
6.8.3.	Criterios de avaliación.....	49
6.8.4.	Recursos didácticos	51
6.9.	Quinto curso das EE.PP	52
6.9.1.	Obxectivos	52
6.9.2.	Contidos.....	52
6.9.3.	Criterios de avaliación.....	54
6.9.4.	Recursos didácticos	56
6.10.	Sexto curso das EE.PP	57
6.10.1.	Obxectivos	57
6.10.2.	Contidos.....	58
6.10.3.	Criterios de avaliación.....	60
6.10.4.	Recursos didácticos	62
6.11.	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN	64
6.12.	CRITERIOS DE CALIFICACIÓN.....	64
7.	PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN, VALORACIÓN E REVISIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA.....	65
8.	PROCEDEMENTOS PARA REALIZAR A AVALIACIÓN INTERNA DO DEPARTAMENTO.....	65
9.	ANEXOS.....	66
9.1.	Ficha de observación do alumnado	66
9.2.	Ficha de avaliación do alumnado.....	66
9.3.	Probas de acceso a 1º de EE.PP.....	67
9.4.	Probas de acceso a outros cursos.....	67
9.5.	Criterios para a obtención dos premios de Fin de Grao.....	68

1. INTRODUCCIÓN

A presente programación pretende establecer unha proposta de desenvolvemento curricular para a materia de violín que conforman tanto os catro cursos das ensinanzas elementais como os seis das ensinanzas profesionais de música no conservatorio. Debe ser entendida como unha guía, unha orientación e un modelo a seguir que respecte a normativa vixente, que pretende avanzar cara a unha estrutura máis aberta e flexible, perseguindo un ensino integrador e proporcionando ao alumnado as ferramentas que lle permitan desenvolver ao máximo o seu potencial como futuros intérpretes. Ao mesmo tempo debe prestar especial atención á diversidade do alumnado e permitir ó profesorado aplicar a súa metodoloxía respectando tanto a liberdade de cátedra de cada profesor como o dereito dos alumnos a acadar o máximo nivel artístico posible baseado no esforzo persoal e no desenvolvemento da súa capacidade de expresión.

Marco Legal

Para a elaboración desta programación didáctica tivéronse en conta os seguintes documentos legais, clasificados atendendo á súa data de publicación, de menor a maior antigüidade:

- ORDE do 29 de setembro de 2015 pola que se convocan os premios extraordinarios nas ensinanzas artísticas profesionais nas modalidades de música, danza e de artes plásticas e deseño na Comunidade Autónoma de Galicia, correspondentes ao curso 2014/15. DOG do 6 de outubro de 2015.
- DECRETO 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. DOG 21 de decembro de 2011.
- CIRCULAR 15/2011 da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa pola que se ditan instrucións para determinados aspectos do funcionamento dos conservatorios elementais e profesionais de música e danza.
- ORDE do 4 de agosto de 2011 pola que se desenvolve o Decreto 223/2010, do 30 de decembro, polo que se establece o Regulamento Orgánico dos

conservatorios elementais e profesionais de música e de danza da Comunidade Autónoma de Galicia. DOG do 18 de agosto de 2011.

- DECRETO 223/2010, do 30 de decembro, polo que se establece o Regulamento orgánico dos conservatorios elementais e profesionais de música e de danza da Comunidade Autónoma de Galicia. DOG do 19 de xaneiro de 2011.
- ORDE do 28 de xullo de 2008, pola que se regulan as probas de acceso ás ensinanzas profesionais de música dispostas no Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música. DOG do 18 de agosto de 2008.
- ORDE do 8 de febreiro de 2008, pola que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música que se establecen na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. DOG do 26 de febreiro de 2008.
- DECRETO 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música. DOG do 31 de outubro de 2007.
- CIRCULAR 9/2007 da Dirección Xeral de Formación Profesional e Ensinanzas Especiais, pola que se ditan instrucións sobre o desenvolvemento das ensinanzas elementais e profesionais de música establecidas na Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio, de Educación.

2. METODOLOXÍA

No Grao Elemental distribuirase o tempo nunha clase individual de 1h. de duración semanal. Os métodos de iniciación serán axeitados á idade dos alumnos. Para os máis pequenos utilizaranse métodos pedagóxicos como os de Paul Rolland, Shinichi Suzuki, Sheila Nelson e outros autores especializados no nivel de iniciación. A motivación nestes niveis será un elemento fundamental para estimular ó alumno ó estudio do instrumento, procurando conseguir unha técnica básica baseada na naturalidade do movemento e o equilibrio corporal .

As clases individuais aproveitaranse para progresar no estudio do programa do curso e para adquirir novos coñecementos técnicos e musicais. Os métodos de estudio e a metodoloxía de ensino serán acordes co nivel de madurez do alumno, adaptándose continuamente ó seu progreso. Afondarase no nivel de corrección técnica mediante estudos e exercicios (Kayser, Wolfhahrt, Kreutzer, Sevcik, Schradieck, etc.), e no nivel expresivo, na sonoridade, na afinación e o coñecemento do estilo, con obras de envergadura e interese crecente.

3. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

As necesidades educativas especiais ou específicas presentan algunhas dificultades á hora de abordalas no ensino nos conservatorios. Debido ao carácter voluntario de este tipo de especialidades, e ó seu carácter orientado cara a profesionalización, a atención aos alumnos con necesidades especiais ou dificultades de aprendizaxe queda condicionada polo respecto aos diferentes elementos do currículo dos estudos, que non poden ser rebaixados.

É importante aclarar que segundo a lexislación educativa galega, cada alumno é diferente e precisa dunha atención individualizada, polo que é necesario facer uso dunha diversificación metodolóxica. Se facemos unha aproximación máis concreta ao concepto, hai alumnos que requiren unha atención máis específica ou especializada para lograr os mesmos obxectivos que os demais. Trátase de aqueles que por diferentes razóns, temporalmente ou de maneira permanente, non están en condicións de evolucionar cara a autonomía persoal e a integración social cós medios dos que dispoñemos habitualmente e que requiren determinados apoios e atencións educativas específicas derivadas de discapacidade ou trastornos graves de conducta.

Realizar unha clasificación das necesidades educativas especiais é moi complexo debido á amplitude do ámbito que queremos delimitar. Unha posible clasificación sería a que se centra nas causas de esas necesidades e na súa localización:

- Dificultades de aprendizaxe (dislexias, dislalias).
- Dificultades de adaptación social (debidos a inmigración, diferencias sociais, culturais ou a problemas económicos).

- Dificultades debidas a desordenes de personalidade (algún tipo de trastorno mental tratable como a esquizofrenia).
- Dificultades debidas a unha deficiencia física (minusvalías físicas).
- Deficiencias debidas a un déficit ou superdotación intelectual.

En canto á materia de violín, é evidente que no noso exercicio diario como profesores deberemos adaptarnos ás condicións específicas de cada alumno, coa fin de dar unha resposta educativa máis adecuada ás súas necesidades. Por esta razón, as Unidades Didácticas previstas poderán adaptarse ás situacións concretas segundo o consideremos oportuno. Do mesmo xeito podería ser necesario retomar ou prolongar o traballo dalgún aspecto determinado: O profesor terá a oportunidade de deseñar as súas propias actividades, modificándoas ata a súa correcta asimilación ou ben desenvolver outras novas en función da necesaria adaptación ó alumnado ó que se dirixe en concreto.

Un elemento fundamental na determinación e na orientación das medidas de adaptación reside na *acción tutorial*., unha ferramenta fundamental de coñecemento dos alumnos coa que poderemos obter información determinante sobre os seus problemas, xa sexa a través dos pais ou dos nosos compañeiros de claustro. A solución de moitos dos problemas musicais deben ser abordados en colaboración con outros profesores implicados na súa formación polo que é necesario manter unha comunicación constante cos nosos colegas e buscar solucións conxuntamente. De este xeito tamén poden obterse datos relevantes que permitan reorientar a actividade formativa e practicar as adaptacións que sexan necesarias.

Atención ó alumno con rasgos de diversidade. Tipoloxía xenérica

A Programación Didáctica debe recoller medidas didácticas para atender os intereses ou aptitudes dos alumnos . Estas medidas poderanse adaptar unha vez coñecidos os alumnos ao comezo do curso. Podemos establecer unha tipoloxía xenérica do alumnado, atendendo a tres criterios específicos:

Segundo a súa diferenza de nivel musical:

- Alumno avanzado: o alumno dotado dunhas capacidades por encima do previsto para o seu nivel, capaz de atopar solucións técnicas para os seus problemas co instrumento , e de progresar técnica e musicalmente a gran

velocidade e que é capaz de emprender tarefas máis difíciles do común para a súa idade sen facer un gran esforzo. Neste grupo podemos atopar alumnos de alta capacidade intelectual ou superdotados, para os que se podería flexibilizar a duración das etapas da súa formación ou que poderían requirir atención diferenciada por parte das administracións educativas por medio de programas específicos.

- Alumno intermedio: aquel que asimila con corrección os contidos programados para o seu nivel e que supera os novos obstáculos na súa aprendizaxe real facendo o esforzo considerado normal. Este é o tipo de alumno có que nos atoparemos no conservatorio habitualmente.
- Alumno que presenta dificultade e nivel baixo: aquel que disocia os contidos técnicos e creativos, e que asimila os contidos a un ritmo menor do previsto. Neste grupo podemos atopar alumnos con dificultades de aprendizaxe, ou que por distintas razóns se incorporaron tardíamente ó sistema educativo, debido á emigración ou problemas sociais. Tamén podemos atopar alumnos con dificultades có idioma. Todos eles poden necesitar programas específicos de axuda ou clases de reforzo, e en algúns casos atención de profesionáis especializados.

En función da súa diferente actitude e interese cara os estudos e formación musical:

- Alumno motivado: presenta unha actitude positiva cara ó aprendizaxe, non precisando dunha motivación especial para conseguir un ritmo adecuado de traballo na clase e na casa. Son alumnos que rematan o grao elemental e acostuman a superar con éxito ó acceso ó grao profesional. A súa paixón pola música e polo instrumento sérvelles dabondo para manter vivos o seu interese e a súa capacidade de superación.
- Alumno con interese e actitude baixa: considera a súa asistencia ás clases como una actividade máis de tipo extraescolar. No caso de atoparse con este tipo de alumnos, que non adoitan ser infrecuentes, o profesor deberá esforzarse en cambia- la súa actitude tanto do alumno como da familia, e facerlles entender a importancia da educación musical na formación integral das persoas e facerlles ver que ao decidir aprender a tocar un instrumento adquiren un certo

compromiso que deben intentar cumprir. Na maioría das ocasións esta actitude débese a unha falta de información e coñecementos sobre o ámbito musical por parte das familias..

Segundo a súa necesidade de adaptación debido ás súas condicións físicas:

- Alumnado medio: non presenta ningunha disfunción de tipo físico-psíquico.
- Alumnado que pode presentar particularidades ou disfuncións físicas: entre os que podemos atopar alumnos con unha deficiencia física (xordeira, visión escasa ou nula, problemas de accesibilidade ó aula ou ó centro debido a algún tipo de minusvalía, etc.). Con este tipo de alumnos no só debemos ter un tacto especial e ser todo o flexibles que sexa posible, senón que teremos que adaptar o material empregado e quizais atopar axuda e información a través de profesionais especializados. Tamén deberemos intentar que non se sintan diferentes ante os seus compañeiros, que adoitan comportarse con un gran respecto cando son debidamente informados.

Medidas de atención á diversidade:

A maioría das dificultades máis habituais coas que os profesores de violín se atopan teñen moito que ver con cuestións especificamente relacionadas coa aprendizaxe do instrumento e con materias afíns. Para evitar que estes problemas se prolonguen no futuro é moi importante facer un diagnóstico precoz e deste xeito buscar canto antes as solucións. Algunhas das dificultades máis habituais coas que o profesor de violín pode atoparse e que necesitarán atención específica son:

- Incapacidade para distinguir auditivamente os fenómenos sonoros. Este problema non debería en absoluto estar presente en alumnos que pretenden tocar un instrumento como o violín, pero non é infrecuente. Na maioría dos casos non se debe a un “irremediable mal oído”, senón á falla dun bo entrenamiento auditivo previo. Para a súa solución necesitaremos a colaboración dos profesores de linguaxe musical para que reforcen este punto débil e debemos pedir ó alumno que se afaga a cantar todo canto poida. Tamén deberemos proporcionarlle axuda para traballar na casa (existen moitos CD publicados que poden mellorar o entrenamiento auditivo do alumno).
- Problemas físicos derivados dunha colocación incorrecta do instrumento ou

enfermidades ocasionadas por problemas relacionados coa práctica do instrumento (tendinitis, tensións posturais etc.). Este tipo de problemas deben ser tomados moi en serio. Na maior parte dos casos débense a unha mala práctica. É importante observar con detemento ao alumno e introducir modificacións posturais e técnicas que solucionen os problemas físicos existentes. Cando sexa necesario, o profesor debe recomendar acudir a un profesional médico ou fisioterapeuta. Existen estatísticas fiables que afirman que cerca dun 70% dos músicos profesionáis de orquestra sofren dalgún tipo de enfermidade relacionada có seu traballo e na maioría dos casos isto débese a malos hábitos adquiridos no seu tempo de estudantes.

- Conceptos mal asimilados que dificultan o avance do alumno: Non é infrecuente atoparse con alumnos que demostran non ter asimilado algúns dos contidos que debían aprender no pasado, sendo estes imprescindibles para seguir progresando. O máis habitual son problemas coa lectura e o ritmo ou cuestións de teoría da música que serán imprescindibles para interpretar o repertorio propio do curso. Tamén podemos atoparnos con alumnos con problemas técnicos graves que lles impiden aprender conceptos máis avanzados. O mellor nestes casos será atallar as dificultades mediante un enfoque case exclusivo das clases sobre as mesmas, podendo ser aconsellable baixar o nivel de esixencia técnica do repertorio do alumno para non causarlle máis dano, e buscar tamén un método de traballo que non mine a moral do alumno.
- Durante as sesións podemos encontrarnos ante a necesidade de manter un ritmo de aprendizaxe homoxéneo entre todos os alumnos dun mesmo curso, de modo que un rendemento desigual dalgún deles cree certas diferencias cos seus compañeiros, que serán máis evidentes nas audicións de alumnos e nas clases colectivas. Non por eso debemos de deixar de prestarlles atención e apoialos para que superen ás súas dificultades. Debemos saber atopar fórmulas de adaptación, distribuír as tarefas de forma individualizada para cada alumno e tamén fomentar que os alumnos cooperen entre eles. Existen poucas cousas máis útiles que un alumno axudando a outro compañeiro con dificultades: o que a nós pode levarnos semanas eles poden resolvelo nuns días de colaboración entre amigos.

4. TEMAS TRANSVERSAIS

4.1. Educación en valores

O desenvolvemento integral do alumno, que non debe estar limitado á adquisición de conceptos e coñecementos académicos vinculados exclusivamente a cada unha das súas áreas, senón que debe formar aos alumnos para integrarse na sociedade actual, sabendo responder de maneira adecuada aos problemas que esta sociedade presenta. Esta formación, que non está definida en ningunha das áreas, debe estar presente na aula de forma permanente, e maniféstase a través do que coñecemos como temas transversais. A forma na que entendo o tratamento destes temas transversais fica reflectida nos obxectivos seguintes:

- Educación para a paz. Entrenarse para a solución dialogada de conflitos no ámbito escolar.
- Educación moral e cívica. Participar en tarefas comúns, mostrando actitudes de colaboración e respecto polas opinións e propostas alleas. O respecto pola autonomía dos demais.
- Educación para a igualdade entre os sexos. Desenvolver a autoestima e unha concepción do corpo como expresión da personalidade. Analizar criticamente a realidade e corrixir prexuízos sexistas e as súas manifestacións na linguaxe, publicidade, xogos, profesións, etc.
- Educación para a saúde. Proporcionar un contexto adecuado para realizar unha valoración crítica de determinados hábitos relacionados coa saúde. Concienciar ao alumnado do respecto ás medidas hixiénico-sanitarias recomendadas polas autoridades para evitar a propagación e o contaxio do Covid-19 no noso centro. Directrices do Equipo Covid do centro respecto ao acceso ao centro, medidas de hixiene persoal, uso da máscara e limpeza dos espazos das aulas.
- Educación para o consumidor. Crear unha conciencia de consumidor responsábel que se sitúa criticamente ante o consumismo e a publicidade.

Desde a música, moitos destes temas poden tratarse propoñendo actividades que se desenvolvan en grupo, xa que estas favorecen a comunicación dos alumnos e

fomentan actitudes de convivencia. Ademais, na música pódense tratar contidos relacionados directamente coa saúde (O uso adecuado do corpo a hora de tocar o violín precisa dun coñecemento e coidado do mesmo, especialmente ante problemas habituais na adolescencia. Tratar temas que relacionados directamente coa paz (o coñecemento da música de outras culturas aumenta o respecto cara estas, comprendendo que o mundo non é só a música e culturas occidentais, nin as súas visións). Tratar temas relacionados con a educación para o consumidor, onde se pode analizar o mercado musical, os prezos dos cd's, o pirateo. Tratar o uso da música nas publicidades, nos grandes almacéns... e que efecto pode producir no consumidor, cara quen vai dirixido, etc.

4.2. Tratamento das Tecnoloxías da Información e da Comunicación

As TIC enténdense como aquelas ferramentas baseadas na tecnoloxía dixital que permiten almacenar, procesar, recuperar, transmitir e presentar información. Inclúen as aplicacións utilizadas polos ordenadores, tablets e teléfonos móbiles para facilitar e xestionar información (software, bases de datos, multimedia, etc.), así como as novas tecnoloxías ao redor de Internet. Por outro lado, enténdese por material dixital o software, programas ou aplicacións utilizadas para facilitar e xestionar información. Podemos identificar as seguintes utilidades do emprego das TIC no proceso de ensino na materia de violín:

Medios Audiovisuais: equipos audiovisuais do Centro para o visionado e análise comentada cos alumnos de vídeos de audicións e actividades do centro, concertos, documentais de interese, etc.

Medios en internet: emprego de webs como Youtube, Vimeo, etc., para visualización de vídeos e concertos de obras incluídas na programación en diferentes interpretacións; utilización de webs de partituras gratuítas e libres de dereitos como Imslp.org; e utilización de programas de audio como Goear. Programas informáticos: de edición de partituras, como Finale, Sibelius, Encore, etc.; de audio, como Spotify.

Segundo está recollido no NOF, non se permite o uso de teléfonos móbiles, así coma calquera outro dispositivo electrónico equiparable, dentro das aulas,

agás nos casos en que o profesor ou profesora o autorice, sempre con fins didácticos. Asemade, o profesorado poderá empregar e autorizar ao alumnado o uso co móbil ou tablet de programas ou aplicacións informáticas tales como metrónomos, afinadores, ou similares. Finalmente, o profesorado poderá empregar, sempre de acordo co alumnado e os seus pais/nais/titores legais, o teléfono móbil ou tablet para a gravación de resumos da clase, exercicios e pasaxes de repertorio, e indicacións para a práctica semanal. Estas gravacións serán de uso exclusivo entre o profesorado, e o alumnado e os seus pais/nais/titores legais.

5. ACTIVIDADES CULTURAIS E DE PROMOCIÓN DAS ENSEÑANZAS

Unha actividade pedagóxica moderna non pode quedar reducida ó ámbito da aula, aínda sendo este o espazo central do proceso educativo. Este traballo pode verse complementado por outras tarefas realizadas noutros espazos do propio centro ou doutras entidades colaboradoras. Estas actividades están orientadas a superar o marco tradicional das clases de violín, complementándoas con actividades o máis variadas posibles que poñan en contacto os nosos alumnos coa realidade musical nun senso máis amplo, permitíndolles conectar esta realidade coa sociedade e a cultura do noso tempo.

Para que estas actividades teñan o máximo proveito, deben relacionarse có proceso xeneral de aprendizaxe e resposta a unha adecuada planificación.

6. SECUENCIACIÓN POR CURSOS

6.1. Primeiro curso das EE.EE

6.1.1. Obxectivos

- a) Asimilar os principios elementais da colocación do violín e toma do arco.
- b) Conseguir unha posición cómoda e correcta do instrumento e un equilibrio corporal nos movementos mais básicos.
- c) Saber distinguir as divisións básicas do arco e distribuílo de forma correcta.

Coñecer o detaché, o martellé e staccato.

- d) Distinguir (tocando e escoitando) a boa proxección do son da mala, primeiro traballando con pizzicatos (fixándose na vibración das cordas) e despois co arco. Sensibilizarse dende o principio coa calidade do son.
- e) Colocar correctamente a man esquerda e articular ben os dedos na 1ª posición, sendo capaces de mover a man ó longo do diapasón con liberdade como exercicio preparatorio ós futuros cambios de posición.
- f) Coñecer as escalas de Sol M, La M, Re M, nunha oitava e Sol M en dúas oitavas e os seus arpexos, e tocalas perfectamente afinadas.
- g) Tocar pezas sinxelas (primeiro en pizzicato, e despois con arco) obtendo un son homoxéneo e controlado.
- h) Coñecer as unidades elementais do violín e o arco e a súa morfoloxía.
- i) Coñecer os principios básicos do estudio e aplicalos á práctica diaria.

6.1.2. Contidos

- Posición do violín. Fundamentos do equilibrio.
- Toma do arco. Fundamentos da condución do arco e do son en tres movementos básicos: detaché, martellé e staccato.
- Divisións elementais do arco: unidades, terzos, arco enteiro. Notas ligadas.
- Colocación da man esquerda. Fundamentos.
- Traballo de pizzicatos: postura correcta da man para unha boa proxección do son e unha técnica correcta de pizzicato.
- Escalas e arpexos nunha oitava ou dúas: Sol M, Re M, La M, nunha oitava e Sol M en dúas oitavas.
- Interpretación de pequenas pezas nas tonalidades citadas, con movementos básicos de arco libres de tensións , e con afinación, ritmo e calidade de son correctos.
- Ritmos variados para traballar os principios básicos do arco: movementos de antebrazo, arco recto, punto de contacto, velocidade de arco, distribución (estar

nunha zona determinada do arco); a coordinación e o propio desenvolvemento da rítmica e o sentido do pulso.

- O violín: as súas partes, o seu coidado.
- Como estudar: principios básicos do aproveitamento do estudo. Coñecemento xeral do instrumento e do arco: as súas partes, características acústicas e mantemento.

Temporalización

1º trimestre: Colocación do violín e toma do arco. Introducción á colocación da man esquerda e preparación para as escalas e arpejos nunha oitava, en pizzicato. O violín e as súas partes, o seu coidado. Como estudar: principios básicos do aproveitamento do estudo. Interpretación de algunhas pezas.

2º trimestre: Divisións elementais do arco: metades, terzos, arco enteiro. Escalas e arpejos nunha oitava. Interpretación de pequenas pezas nas tonalidades estudadas, preferiblemente de memoria

3º Trimestre: Interpretación de pequenas pezas nas tonalidades estudadas, con movementos básicos de arco libres de tensións , e con boa afinación, ritmo e calidade de son correctos. Fundamentos da condución do arco e do son en tres movementos básicos: detaché, martellé e staccato. Escalas e arpejos cos golpes de arco básicos. Preparación de exercicios para estudar no verán con unha planificación clara para que o alumno adquira bos hábitos de estudo.

6.1.3. Criterios de avaliación

1. Coñecer de forma xeral o instrumento e o arco, as súas partes e o seu mantemento.
2. Ter unha postura correcta do violín e do arco, mantendo unha posición equilibrada do corpo fronte ó instrumento, libre de tensións, que favoreza os movementos de coordinación entre ambos brazos e lle permita tocar con comodidade, seguridade e relaxación.
3. Asimilar conceptos técnicos, tanto do brazo dereito (Suxeición, condución e golpes de arco), como da man esquerda (articulación)

4. Distribuír axeitadamente o arco en metades (metade superior e metade inferior), centro e todo o arco, realizando diferentes ritmos en cordas ó aire e escalas dunha oitava.
5. Combinar adecuadamente as arcadas detaché e legato.
6. Tocar cos golpes de arco detaché, martelé, legato e staccato unha peza sinxela do programa do curso ou unha escala.
7. Tocar as pezas do curso (vídeo Listado de pezas recomendadas para o curso), con boa afinación, distribución do arco , homoxeneidade do son, e fraseo correctos.
8. Interpretar fragmentos ou pezas curtas en audición empregando os conceptos técnicos adquiridos, potenciando a interpretación de memoria.
9. Mostrar capacidade de aprendizaxe progresiva e bos hábitos de estudio.

Mínimos esixibles

1º trimestre: • Correcta colocación do instrumento e do arco. • Interpretación en pizzicato e en cordas ao aire de ritmos básicos aplicando correctamente detaché e martelé. Escala con golpes de arco básicos (detaché e martelé) • Dúas pezas, das cales unha debe ser interpretada de memoria. • Un estudo.

2º trimestre: • Correcta colocación do instrumento e do arco. • Interpretación en cordas ao aire e con harmónicos de ritmos básicos aplicando correctamente detaché e martelé. • Escala e arpexos con diferentes combinacións de golpes de arco (detaché e martelé) • Dúas pezas das cales unha debe ser interpretada de memoria. • Un estudo

3º trimestre: • Correcta colocación do instrumento e do arco. • Interpretación en cordas ao aire e con harmónicos de ritmos aplicando correctamente detaché e martelé. • Escala e arpexos en 2 oitavas con diferentes combinacións de golpes de arco (detaché, martelé e legato) • Dúas pezas das cales unha debe ser interpretada de memoria. • Un estudo.

Crterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para a concesión da ampliación de matrícula na materia violín, o profesor/a da materia realizará unha proba consistente na interpretación dun repertorio que incluírá alo menos as obras, escalas, exercicios e ou estudos indicados nesta programación

nos mínimos esixibles do curso avaliado, sendo aplicados os criterios de avaliación e cualificación indicados nesta programación para dito curso. A proba valorarase de 1 a 10 sendo a cualificación positiva a partir de 5.

Medidas de recuperación

Plans de traballo para a superación de materias pendentes: O profesorado valorará a idoneidade das seguintes medidas:

- Programación de tarefas de carácter individual para o reforzamento dos puntos débiles de cada alumno.
- Adaptación das U. D. específicas aos requirimentos dos alumnos con problemas concretos.
- Realización de actividades complementarias de reforzo como : clases de reforzo fora do horario individual, visionado de grabacións do estudo na casa para a súa corrección, programación da practica semanal baixo supervisión do seus pais/nais ou titores/as.

6.1.4. Recursos didácticos

Escalas e arpexos:

- -Grigorian: Sistema de escalas.
- -A.Toledo : Método de Escalas e arpexos.

Métodos e estudos

- -Anderson, G. And Frost: All for Strings
- -Cohen, Mary: Superstudies vol. 1.
- -Cohen, E. : Método de violín, Rounds for violin
- -E. Mateu: O violín, iniciación
- -L. Spiller: novo método de iniciación violín para grupos de 7-10 anos.
- -Van de Velde : Le Petit Paganini vol. 1.
- -De Kayser: Violin playtime Studies vol. 1.
- -J. Claudio : El joven violinista vol. 1.
- -Rolland , P. :Young Strings in action, vol. 1, Tunes and Exercises for String Players.

- -Curci: “50 estudos melódicos” Op. 22 - M. Crikboom: O violín teórico e práctico vol.1 (iniciación)
- -Szilvay, G: Violin ABC (A, B) , Kerutzerini.

Pezas:

- -Colledge: Sttepping Stones, Waghon Wheel
- -Lenkei: Violin music for beginners.
- -Jan Faust: Concertino, 1º mov.
- -Kavalewsky: Album pieces (da 1 a 4)
- -Suzuki: Vol. 1
- -M. Crickboom: “Chants et Morceaux” caderno 1
- -Stanley Fletcher: New Tunes for Strings vol. 1.
- -E. Elgar.: Six Easy Pieces for Violin.
- -Kuchler: Concertino en Sol M Op. 11.
- -Barber: Solos for Young Violinists vol.1 (primeiras pezas)
- -Colección de pezas da Royal Academy e da editorial Moscova para grado 1.
- -Pezas do folclore popular galego axeitadas ó nivel nas tonalidades de Sol M, Re M e La M.

6.2. Segundo curso das EE.EE

6.2.1. Obxectivos

- a) Asimilar os principios elementais da colocación do violín e toma do arco.
- b) Conseguir unha posición cómoda e correcta do instrumento máis afianzada, con maior naturalidade e un equilibrio corporal nos movementos mais básicos.
- c) Conseguir a realización de cambios de corda máis rápidos e fluídos.
- d) Ampliar o rexistro a 2 oitavas nas escalas básicas e comezar o estudo das escalas menores sinxelas, perfeccionando a sonoridade e a afinación.
- e) 5)Tocar pezas de maior dificultade buscando unha sonoridade mais equilibrada.
- f) Saber distinguir as divisións básicas do arco e distribuílo de forma correcta. Coñecer o detaché, legato, martelé e staccato.

- g) Colocar correctamente a man esquerda e articular ben os dedos na 1ª posición, sendo capaces de mover a man ó longo do diapasón con liberdade como exercicio preparatorio ós futuros cambios de posición
- h) Coñecer os principios básicos do estudo e aplicarlos á práctica diaria.
- i) Iniciarse na comprensión das estruturas musicais máis sinxelas
- j) 10) Tocar en audicións pezas de memoria, con bo control, afinación, son e ritmo
11) Iniciar a aprendizaxe dos recursos para a improvisación e a lectura a primeira vista.

6.2.2. Contidos

- Posición correcta do corpo co instrumento e boa suxeición do arco.
- Formación do son: homoxeneidade, sonoridade e afinación; o peso e a velocidade do arco. O ritmo e a sincronización das dúas mans.
- Continuación do traballo con golpes fundamentais do arco "alla corda": detaché, martelé, legato e staccato. Os cambios de corda e o legato, combinacións sinxelas.
- Ritmos variados para traballar os principios básicos do arco: movementos de antebrazo, arco recto, punto de contacto, velocidade de arco, distribución (estar nunha zona determinada do arco); a coordinación e o propio desenvolvemento da rítmica e o sentido do pulso.
- Desenvolvemento do movemento perpendicular, horizontal e lateral dos dedos da man esquerda.
- Escalas de Sol M, La M, Si b M, La m, en dúas oitavas e Do M, Sol m e Rem nunha oitava cos seus arpejos. Exercicios de dobres cordas sinxelas, con cordas ó aire ou con só un dedo pisado.
- Control permanente da afinación. escoita interna.
- Adestramento permanente e progresivo da memoria con diferentes exercicios, estudos e obras do repertorio.
- Organización do traballo na casa

- As estruturas formais das cancións populares: ABA, ABCA, ABCB, etc. • 11)
Lectura a primeira vista.

Temporalización

1º trimestre: Como estudar: a organización do traballo na casa. Os cambios de corda e o legato, combinacións sinxelas. Escalas de Do M, Sol m e Re m. nunha oitava cos seus arpexos. Ritmo e sincronización das dúas mans. Interpretación de algunhas pezas.

2º trimestre: Formación do son: homoxeneidade, sonoridade e afinación; o peso e a velocidade do arco. Como estudar. Organización do traballo na casa. Estructuras formais básicas: ABA, ABCA, ABCB, etc. Escalas de Sol M, La M, Si b M , La m, en dúas oitavas. Interpretación de algunhas pezas.

3º trimestre: Interpretación de pequenas pezas nas tonalidades citadas, con movementos básicos de arco libres de tensións con afinación, ritmo e calidade de son correctos. Reforzamento da técnica básica por medio da práctica en grupo.

6.2.3. Criterios de avaliación

1. Coñecer de forma xeral o instrumento e o arco, as súas partes e o seu mantemento.
2. Manter unha posición equilibrada do violín, da man esquerda e do arco, tocando unha escala e os seus arpexos no ámbito de dúas oitavas e unha peza de memoria, con boa afinación e son.
3. Distribuír axeitadamente o arco en metades, terzos e arco enteiro, combinado co ligado de dúas, tres ou mais notas e empregar con solvencia o detaché en distintas partes do arco.
4. Tocar correctamente un staccato lento pero enérxico, ata catro notas, distribuíndo ben o arco en cordas ó aire e en escalas.
5. Tocar diferentes ritmos, distribuíndo correctamente o arco en cordas ó aire.
6. Tocar as escalas de Sol M, La M , La m e Sib M (en dúas oitavas), Do M, Re m e Sol m nunha oitava), cos seus correspondentes arpexos, con distintos golpes de arco e ritmos.

7. Interpretar fragmentos ou pezas curtas empregando os conceptos técnicos adquiridos, potenciando a interpretación de memoria e facendo uso de matices e dinámicas elementais, así como elementos básicos do fraseo.
8. Tocar as pezas do programa (vídeo listado de pezas recomendadas) cunha posición correcta, distribución do arco, bo son e afinación precisa.
9. Mostrar capacidade de aprendizaxe progresiva e bos hábitos de estudio

Mínimos esixibles

1º trimestre: Correcta colocación do instrumento e do arco. Interpretación en cordas ao aire e con harmónicos de ritmos básicos aplicando correctamente detaché, martelé e ligadas. Escala e arpejos con diferentes combinacións de golpes de arco (detaché, martelé e legato). Mecanismos con diferentes patróns de dedos. Dúas pezas, das cales unha debe ser interpretada de memoria. Un estudo con variacións de arco. Unha audición técnica e unha audición de pezas.

2º trimestre: Correcta colocación do instrumento e do arco. Interpretación en cordas ao aire e con harmónicos de ritmos básicos aplicando correctamente detaché, martelé e ligadas. Escalas e arpejos con diferentes combinacións de golpes de arco (detaché, martelé e legato). Mecanismos con diferentes patróns de dedos. Dúas pezas, das cales unha debe ser interpretada de memoria. Un estudo. Unha audición técnica e unha audición de pezas.

3º trimestre: Correcta colocación do instrumento e do arco. Escala e arpejos con diferentes combinacións de golpes de arco (detaché, martelé e legato) Dúas pezas, das cales unha debe ser interpretada de memoria. Un estudo. Unha audición técnica e unha audición de pezas.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para a concesión da ampliación de matrícula na materia violín, o profesor/a da materia realizará unha proba consistente na interpretación dun repertorio que incluíra alo menos as obras, escalas, exercicios e ou estudos indicados nesta programación nos mínimos esixibles do curso avaliado, sendo aplicados os criterios de avaliación e cualificación indicados nesta programación para dito curso. A proba valorarase de 1 a 10 sendo a cualificación positiva a partir de 5.

Medidas de recuperación

Plans de traballo para a superación de materias pendentes: O profesorado valorará a idoneidade das seguintes medidas:

- Programación de tarefas de carácter individual para o reforzamento dos puntos débiles de cada alumno.
- Adaptación das U. D. específicas aos requirimentos dos alumnos con problemas concretos.
- Realización de actividades complementarias de reforzo como : clases de reforzo fora do horario individual, visionado de gravacións do estudo na casa para a súa corrección, programación da practica semanal baixo supervisión do seus pais/nais ou titores/as.

6.2.4. Recursos didácticos

Escalas e arpexos:

- Hrimaly: scale-studies (nunha 8ª, 1ª posición)
- A.Toledo: Escalas e arpexos.
- Grigorian: Sistema de escalas.
- Sistema de escalas da Associated Board of the Royal Schools of Music.

Métodos e estudos.

- “El joven violinista” Curso2º. J. Claudio
- -A. Tores. - Doflein: “The beggining” Vol. 1.
- Sàndor, Járdányi, Sverzànsky. Méthode du Violon II.
- Cohen, Mary : Superstudies vol. 2.
- Van de Velde: Le petit Paganini vol. 1 e 2.
- P. de Kayser: Violin playtime studies vol. 2.
- Wohlfahrt : Estudios op. 45 vol 1.
- Métodos de P. Roland e Sheila Nelson.
- Curci: “50 estudios melódicos” Op. 22.
- H. Sitt : Estudios en 1ª posición.
- Applebaum: String Builder.
- Szilvay, G: Violin ABC (C, D).

- Specimen Sightreading Tests (ABRSM) Grados 1-5

Pezas.

- Suzuki: Vol. 1 e 2
- M. Crickboom: "Chants et Morceaux" caderno 1
- Rieding :Concertino en Si m.
- L. Portnoff : Concertino Op.13
- Mokry : Concertino en Sol M.
- L. J. Beer : Concertino Op. 47
- Bartok: "dúos" do 1 ao 14
- Coleccións de pezas da Editorial Moscova, e da Royal Academy de Londres para este grao.
- Stanley Fletcher : New tunes for Strings vol. 2
- Kavalevsky : Album pieces for one and two violins.
- Cohen Mary: Superpieces vol. 2.
- C.Seely Brown: J. S. Bach 10 Little Classics.
- Alfred Moffat: Old Masters for Young Players.
- Szilvay.G.:Violin Rascals, Duettini, Sonatini.

6.3. Terceiro curso das EE.EE

6.3.1. Obxectivos

- a) Adoptar unha posición adecuada do instrumento que permita o alumno manexar o arco con total naturalidade e que evite problemas de tensión na man esquerda.
- b) Perfeccionamento dos golpes de arco xa coñecidos e inicio da aproximación do arco cara o talón por medio da recuperación do arco. Introducción o estudio do spiccato por medio de estudos preparatorios en cordas ó aire. Emprego de arcos abaixo lentos e arriba rápidos, así como do "arco de Viotti".
- c) Iniciar a aprendizaxe dos cambios de posición, primeiro facendo uso das cordas ó aire e dos harmónicos naturais, e interpretando noutras posicións melodías xa coñecidas polo alumno. procurando a súa correcta asimilación.
- d) Aprender a realizar cambios ás 1ª, 2ª e 3ª posición, con flexibilidade e

seguridade.

- e) Iniciarse nos movementos introdutorios á realización do vibrato.
- f) Tocar escalas en dúas oitavas en 1ª posición e con cambios a 2ª e 3ª.
- g) Aplicar uns bos hábitos de estudo na práctica diaria.
- h) Tocar as obras e estudos do curso con boa calidade de son e afinación. Conseguir un maior desenvolvemento da memoria.
- i) Comprender as formas básicas das pezas que interpreta ó alumno.
- j) Ler fragmentos sinxelos a primeira vista acordes ó nivel do curso.

6.3.2. Contidos

- Desenvolvemento da técnica básica do arco. Perfeccionamento dos golpes de arco: detaché, legato, martelé, staccato lento e portato, coas súas combinacións. Introducción ó estudio do spiccato. Iniciación ao uso das dobres cordas.
- Ritmos variados para traballar os principios básicos do arco: movementos de antebrazo, arco recto, punto de contacto, velocidade de arco, distribución (estar nunha zona determinada do arco); a coordinación e o propio desenvolvemento da rítmica e o sentido do pulso.
- Obras e estudos axeitados ó nivel con uso expresivo dos matices.
- Aumento progresivo da velocidade da man esquerda.
- Os cambios de posición e iniciación ó vibrato.
- Escalas en dúas oitavas en 1ª posición e Sol M, Re M, Do M nunha oitava en 3ª posición e Si b M, Fa M, e Do M en 2ª posición nunha oitava. Escala de Re M en dúas oitavas con cambio a terceira posición.
- As formas básicas dos movementos de danza: Gavotte, Minuet, etc.
- Lectura a primeira vista.

Temporalización

1º trimestre: Desenvolvemento da técnica básica do arco. Perfeccionamento dos golpes de arco: detaché, legato, martelé, staccato lento e portato. Aumento progresivo da velocidade da man esquerda. Os cambios de posición e iniciación ó vibrato. Escalas en dúas oitavas en 1ª posición e Sol M, Re M, Do M nunha oitava en 3ª posición. Interpretación de algunha pezas y estudio.

2º trimestre: Perfeccionamento dos golpes de arco: detaché, legato, martelé, staccato lento e portato, coas súas combinacións. Obras e estudos axeitados ó nivel con uso expresivo dos matices. Obras e estudos axeitados ó nivel con uso expresivo dos matices.

3º trimestre: e Do M en 2ª posición nunha oitava. Escala de Re M en dúas oitavas con cambio a terceira posición. Obras e estudos axeitados ó nivel con uso expresivo dos matices. As formas básicas dos movementos de danza: Gavotte, Minuet, etc. Introducción o estudio do spiccato por medio de estudos preparatorios en cordas ó aire. Emprego de arcos abaixo lentos e arriba rápidos. así como do “arco de Viotti”.

6.3.3. Criterios de avaliación

1. Tocar unha escala das establecidas para o curso con diferentes ritmos e golpes de arco, tanto en posicións fixas como con cambios de posición cunha correcta distribución e toma do arco, así como con correcta articulación dos dedos da man esquerda, sonoridade e afinación.
2. Tocar un estudo do programa con diferentes golpes de arco e ligaduras.
3. Facer un cambio de posición á 2ª e á 3ª posición na súa modalidade mais básica (1-1, 2-2, 3- 3, 4-4) mediante cordas ó aire, e de dedo 2 a dedo 1 (por exemplo, no violín de Do a Re en 2ª corda) en tódalas cordas. Interpretación de melodías en 3ª e 2ª posición fixa. Tocar as pezas do programa e os estudos con boa afinación e son, realizando os matices correctamente (vídeo Listado de pezas recomendadas)
4. Comprender a estrutura formal das pezas interpretadas polo alumno.

Mínimos esixibles

1º trimestre: Dúas escalas (M e m) e arpexos algunha en 3ª posición. Un estudo. Unha peza. Unha audición técnica e de pezas.

2º trimestre: Dúas escalas (M e m) e arpexos algunha con cambio a 3ª posición. Un estudo. Unha peza. Unha audición técnica e de pezas.

3º trimestre: Dúas escalas (M e m) e arpexos. Algunha deberá ter cambio de posición e outra deberá ser e posición fixa (2ª ou 3ª). Un estudo interpretado de memoria. Dúas pezas das cales unha debera ser un concerto ou Concertino, unha delas interpretada de memoria. Unha audición técnica e de pezas no caso de non telo feito nos anteriores trimestres.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para a concesión da ampliación de matrícula na materia violín, o profesor/a da materia realizará unha proba consistente na interpretación dun repertorio que incluírá alo menos as obras, escalas, exercicios e ou estudos indicados nesta programación nos mínimos esixibles do curso avaliado, sendo aplicados os criterios de avaliación e cualificación indicados nesta programación para dito curso. A proba valorarase de 1 a 10 sendo a cualificación positiva a partir de 5.

Medidas de recuperación

Plans de traballo para a superación de materias pendentes: O profesorado valorará a idoneidade das seguintes medidas:

- Programación de tarefas de carácter individual para o reforzamento dos puntos débiles de cada alumno.
- Adaptación das U. D. específicas aos requirimentos dos alumnos con problemas concretos.
- Realización de actividades complementarias de reforzo como : clases de reforzo fora do horario individual, visionado de gravacións do estudo na casa para a súa corrección, programación da practica semanal baixo supervisión do seus pais/nais ou titores/as.

6.3.4. Recursos didácticos

Escalas e Arpexos.

- Toledo: Sistema de escalas e Arpexos.
- Grigorian: Sistema de Escalas.
- Sistema de escalas da Associated Board of the Royal Schools of Music.

Métodos e estudos.

- J. Claudio : “El joven violinista” Curso 3º
- Curci: “50 estudios melódicos” Op. 22.
- Sitt: estudios en 1ª posición
- Wohlfahrt: 60 estudios Op. 45
- Josephine Trott.: Melodious Double Stops Vol 1.
- Mackay: Position changing for the violín.
- Woof: 30 Studies of. Modérate difficulty.
- Whistler: Introducing the positions Vol. I.
- Specimen sightreading Tests (ABRSM). Grados 1-5
- Szilvay, G: Violin ABC (E). Yelow pages (I, II, III).

Pezas

- M. Crickboom: “Chants et Morceaux” caderno 2
- Seitz : Concerto 1 - Bartok: “dúos” del 15 ao 25”
- Reading: Concerto en Re Op. 36
- Kuchler: Concertino Op. 12
- Kuchler : Concertino Op. 15
- Dancla. 12 Easy Fantasies op. 86.
- Shifrin : Lullaby
- Essek . Concertino op.4
- Beer . Concertino op.81
- Coleccións de pezas da Editorial Moscova, e da Royal Academy de Londres para este grao.
- Papini : Tema e variacións.
- Trott: The Puppet Show
- Suzuki, vols.2 e 3.
- Szilvay, G: Violin Rascals. Colourstrings Duos (I, II, III)

6.4. Cuarto curso das EE.EE

6.4.1. Obxectivos

- a) Consolidar a técnica básica do violín no manexo do arco e a man esquerda.
- b) Desenvolver os elementos expresivos básicos da música, adaptándose á obra, o seu estilo e as indicacións dinámicas.
- c) Perfeccionar os cambios de posición e desenvolver o vibrato con fins expresivos.
- d) Perfeccionar os golpes de arco coñecidos e continuar co estudio do spiccato facendo uso deles de modo coherente no repertorio.
- e) Coñecer todas as escalas maiores e menores en dúas oitavas con cambios de posición ou en diferentes posicións (1^a, 2^a e 3^a). Iniciar nas escalas en tres oitavas (Sol Maior).
- f) Tocar un programa de obras que permita realizar unha proba de acceso a Grao Profesional con soltura e interpretación axeitada, algunha delas de memoria.
- g) Comprender a forma básica do concerto para instrumento solista.
- h) Practicar a lectura a primeira vista con fragmentos seleccionados acordes ó nivel.

6.4.2. Contidos

- Perfeccionamento e asimilación dos contidos dos cursos anteriores.
- Aprendizaxe dos elementos expresivos básicos da música. O estilo, os matices e as dinámicas.
- Estudio sistemático das tres primeiras posicións. Cambios de posición.
- Desenvolvemento do vibrato.
- Estudio dos golpes de arco básicos: : detaché, legato, martellé, staccato lento e portato, coas súas combinacións, ademais do perfeccionamento do spiccato.
- Ritmos variados para traballar os principios básicos do arco: movementos de antebrazo, arco recto, punto de contacto, velocidade de arco, distribución (estar

nunha zona determinada do arco); a coordinación e o propio desenvolvemento da rítmica e o sentido do pulso.

- Escalas en dúas oitavas con cambios de posición e arpejos, con diferentes golpes de arco. Iniciación ás tres oitavas no violín, Sol Maior.
- Técnicas de estudio e memorización.
- Lectura a primeira vista.
- Estructuras formais das obras interpretadas polo alumno

Temporalización

1º Trimestre: Aprendizaxe dos elementos expresivos básicos da música. O estilo, os matices e as dinámicas. Técnicas de estudio e memorización. Lectura a primeira vista. Escalas en dúas oitavas con cambios de posición e arpejos, con diferentes golpes de arco. Estudio sistemático das tres primeiras posicións. Cambios de posición. Desenvolvemento do vibrato. Interpretación de pezas y estudios.

2º trimestre: Perfeccionamento e asimilación dos contidos dos cursos anteriores. Estudio sistemático das tres primeiras posicións. Cambios de posición. Desenvolvemento do vibrato. Interpretación de pezas y estudios.

3º trimestre: Estructuras formais das obras interpretadas polo alumno. Escala e arpejo de Sol M en 3 oitavas. Perfeccionamento dos elementos expresivos básicos da música. O estilo, os matices e as dinámicas. Perfeccionamento dos cambios de posición e desenvolvemento do vibrato. Interpretación de pezas y estudios.

6.4.3. Criterios de avaliación

1. Tocar un programa con tres pezas que permita a realización da proba de acceso a Grao Profesional cunha correcta técnica, afinación e musicalidade. (vid. Listado de pezas recomendadas)
2. Realizar os cambios de posición coa técnica correcta.
3. Utilizar o vibrato como recurso expresivo.
4. Saber utilizar os golpes de arco básicos axeitados para cada estudio ou peza a interpretar.

5. Interpretar as dinámicas, estilo e matices de cada obra, cunha corrección esixible ó nivel elemental.
6. Ler un fragmento breve a primeira vista acorde ó nivel.
7. Comprender as estruturas formais das obras interpretadas polo alumno.

Mínimos esixibles

1º trimestre

- Dúas escalas e arpejos en dúas oitavas con cambios de posición e con tódolos golpes de arco básicos que figuran nos contidos do curso.
- Dous estudos do cal un será interpretado de memoria
- Unha peza
- Un movemento de concertino ou concertos
- Unha audición técnica e de pezas

2º trimestre

- Dúas escalas e arpejos en dúas oitavas con cambios de posición e con tódolos golpes de arco básicos que figuran nos contidos do curso.
- Dous estudos do cal un será interpretado de memoria
- Unha peza
- Un movemento de concertino ou concertos (a peza ou o movemento de concerto ou concertino será interpretado de memoria)
- Unha audición técnica e de pezas

3º trimestre

- Dúas escalas e arpejos en dúas oitavas con cambios de posición e con tódolos golpes de arco básicos que figuran nos contidos do curso.
- Dous estudos
- Unha peza
- Un movemento de concertino ou concertos (a peza ou o movemento de concerto ou concertino será interpretado de memoria)
- Unha audición técnica e de pezas de non ter feitas as dos trimestres anteriores

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para a concesión da ampliación de matrícula na materia violín, o profesor/a da materia realizará unha proba consistente na interpretación dun repertorio que incluírá alo menos as obras, escalas, exercicios e ou estudos indicados nesta programación nos mínimos esixibles do curso avaliado, sendo aplicados os criterios de avaliación e cualificación indicados nesta programación para dito curso. A proba valorarase de 1 a 10 sendo a cualificación positiva a partir de 5.

Medidas de recuperación

Plans de traballo para a superación de materias pendentes: O profesorado valorará a idoneidade das seguintes medidas:

- Programación de tarefas de carácter individual para o reforzamento dos puntos débiles de cada alumno.
- Adaptación das U. D. específicas aos requirimentos dos alumnos con problemas concretos.
- Realización de actividades complementarias de reforzo como : clases de reforzo fora do horario individual, visionado de gravacións do estudo na casa para a súa corrección, programación da practica semanal baixo supervisión do seus pais/nais ou titores/as.

6.4.4. Recursos didácticos

Escalas e Arpexos.

- -Toledo: Sistema de escalas e Arpexos.
- -Grigorian: Sistema de Escalas.
- -Sistema de escalas da Associated Board of the Royal Schools of Music

Estudios e Métodos.

- J. Claudio : El joven violinista Curso 4º
- Sevcik op. 2 parte 1
- Wohlfahrt : Estudios Op. 45 vol. 2
- Van de Velde : Le Petit Paganini vol. 2 e 3
- Curci: Estudios de cambio de posición

- J. Trott : Melodious double stops vol. 1
- Whistler : Introducing the Positions vol. 1
- Whistler : Preparing for Kreutzer vol 1.
- Kayser: 36 Estudios.
- Kingsey: 24 Elementary and Progressive Studies Vol. 2 e 3
- Cohen : Technique takes off. Szilvay, G: Violin ABC (F). Yellow pages (I, II, III).
- Specimen Sightreading Tests (ABRSM), Grados 1-5

Pezas:

- Suzuki vol. 4.
- Fiocco : Allegro
- Mollenhauer: The boy Paganini.
- Gingold: Solos for the violin player vol. 1 (allegro Spiritoso, the Bells)
- Seitz : Concerto nº2
- Kúchler: Concerto en Re M no estilo de Vivaldi (completo)
- Telemann : Concerto en Sol M.
- Vivaldi .Concerto en Sol M. e La m.
- Vivaldi : Seis Sonatas para Violín.
- Haendel . Allegro da Sonata nº 3
- Gabriel- Marie : La Cinquantaine
- Dancla: 12 fantasias fáciles (7 e 12)
- Dancla : Kleine Melodie Schule Op. 123 Vol. 2
- Pleyel: Dúos para 2 violíns.
- Persichetti: Masques.
- Szilvay, G: Violin Rascals. Colourstring Duos (I, II, III).
- Coleccións de pezas da Editorial Moscova , e da Royal Academy de Londres para este grao.
- Métodos e pezas que o profesor considere axeitadas.

6.5. Primeiro curso das EE.PP

6.5.1. Obxectivos

- a) Controlar o equilibrio corporal, a respiración, a alternancia de tensión e relaxación, a concentración e a memoria.

- b) Perfeccionar os cambios de posición en todas as súas modalidades engadindo as posicións 4ª e 5ª.
- c) Afianzar o vibrato, a distintas velocidades.
- d) Coñecer e controlar as posicións fixas ata a 5ª cunha correcta colocación da man esquerda e un bo coñecemento da “disposición das notas” en cada posición e en distintas tonalidades.
- e) Aproximación aos golpes de arco saltados: spiccato e o saltillo.
- f) Desenvolver progresivamente a velocidade e a coordinación da man esquerda coa dereita.
- g) Tocar as escalas Sol M e m, e La M e m, cos seus arpejos, en tres oitavas, con diferentes golpes de arco e velocidades.
- h) Iniciar o estudo metódico das dobres cordas.
- i) Conseguir unha interpretación adecuada ós distintos estilos das obras.
- j) Estudar con criterio, secuenciando o estudo para resolver problemas técnicos e musicais con economía de tempo e esforzo.
- k) Ler fragmentos a primeira vista axeitados ó nivel do curso

6.5.2. Contidos

- Traballo sobre IV e V posición fixa. Coñecemento de cada posición en varias tonalidades e colocación correcta do “marco” da man.
- Perfeccionamento dos golpes de arco. O spiccato e o staccato.
- Traballo sobre os cambios de posición (ata a 5ª posición).
- Coordinación coa man esquerda.
- Desenvolvemento do vibrato.
- Dobres cordas simples.
- Traballo sobre a calidade do son, tendo en conta o peso, a velocidade e punto de contacto
- A escala en tres oitavas: Sol M e m, La M e m; arpejos.

- A calidade sonora: fraseo, afinación e dinámica.
- Saber estudar. O estudio analítico.
- Desenvolvemento do fraseo e a agóxica musical. A forma e a dirección da frase.
- Continuación do adestramento da memoria.
- Continuación do adestramento da lectura a vista.
- Traballo das obras de repertorio propostas para este curso.

Temporalización

1º trimestre: Traballo sobre a calidade do son, tendo en conta o peso, a velocidade e punto de contacto. Saber estudar. O estudio analítico. As posicións 4ª e 5ª. A escala en tres oitavas: Sol M e m. Desenvolvemento do vibrato. Traballo das obras e dos estudos do repertorio propostas para este curso.

2º trimestre: Dobres cordas simples. As posicións 4ª e 5ª. A escala en tres oitavas: La M e m; arpejos. Coordinación coa man esquerda. Traballo das obras de repertorio do curso. Continuación do adestramento da memoria e da lectura a vista.

3º trimestre. Perfeccionamento das escalas mencionadas con distintos golpes de arco. Traballo das obras e dos estudos do repertorio propostas para este curso. Iniciación ao fraseo e a agóxica musical. Traballo sobre os cambios de posición (ata a 5ª posición). Perfeccionamento dos golpes de arco. O spiccato e o staccato.

6.5.3. Criterios de avaliación

1. Coñecer de forma máis completa o instrumento e o arco e as súas posibilidades acústicas: Saber afinalo. Mostrar una autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos propios do seu curso.
2. Mostrar un grado de asimilación de conceptos técnicos, tanto do brazo dereito: suxeición, condución, golpes de arco “alla corda” e perfeccionamento dos saltados, acordes, etc.; da man esquerda: articulación, cambios de posición, vibrato, desenvolvemento das dobres cordas, etc.; así como da coordinación de ambos brazos.
3. Ter unha posición adecuada que lle permita ademais da correcta colocación do instrumento, tocar con comodidade, liberdade e seguridade.

4. Memorizar a maior parte posible do repertorio, e interpretar obras de memoria en audición.
5. Mostrar en cada clase a capacidade de aprendizaxe progresivo e los hábitos de estudio adquiridos.
6. Tocar unha escala en tres oitavas e os seus arpexos con boa afinación e ben son, tendo en conta unha boa distribución do arco, unas cambios de posición fluídos e uns cambios de corda limpos, en catro, seis, oito e doce ligadas por arco. A escala escollérase entre as seguintes: Sol M ou m, La b M ou m, La M ou m, Si b M.
7. Aplicar na escala diferentes ritmos e golpes de arco: detaché, portato, legato, combinacións de detaché e legato, martelé, staccato ata catro ligadas, spiccato e saltillo, con boa afinación, bo ritmo e limpeza de son.
8. Interpretar en audicións e na aula pezas, concertos e estudos de diferentes estilos con correcta utilización do tempo, do arco e do son, adaptándose ó estilo, a época e o autor.
9. Repentizar un fragmento musical de nivel axeitado con correcta afinación e ritmo.

Mínimos esixibles

1º trimestre

- Escalas e arpexos en tres oitavas.
- Dous estudos.
- Dúas pezas ou un movemento de Concerto, unha de memoria
- audición técnica e de repertorio.

2º trimestre

- Escalas e arpexos en tres oitavas.
- Dous estudos.
- Dúas pezas ou un movemento de Concerto, unha de memoria
- audición técnica e de repertorio.

3º trimestre

- Escalas e arpexos en tres oitavas.
- Dous estudos.
- Dúas pezas ou un movemento de Concerto, unha de memoria
- audición técnica e de repertorio.

Polo menos un dos estudos do curso será de dobres cordas. A participación na audición técnica e de repertorio será de alomenos dúas no curso aínda que sempre condicionadas ás posibilidades do centro.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para a concesión da ampliación de matrícula na materia violín, o profesor/a da materia realizará unha proba consistente na interpretación dun repertorio que incluíra polo menos as obras, escalas, exercicios e ou estudos indicados nesta programación nos mínimos esixibles do curso avaliado, sendo aplicados os criterios de avaliación e cualificación indicados nesta programación para dito curso. A proba valorarase de 1 a 10 sendo a cualificación positiva a partir de 5.

Medidas de recuperación

Plans de traballo para a superación de materias pendentes: O profesorado valorará a idoneidade das seguintes medidas:

- Programación de tarefas de carácter individual para o reforzamento dos puntos débiles de cada alumno.
- Adaptación das U. D. específicas aos requirimentos dos alumnos con problemas concretos.
- Realización de actividades complementarias de reforzo como : clases de reforzo fora do horario individual, visionado de gravacións do estudo na casa para a súa corrección, programación da practica semanal baixo supervisión do seus pais/nais ou titores/as.

6.5.4. Recursos didácticos

Escalas e arpexos

- Sevcik. Escalas e arpexos

- Grigorian: Sistema de escalas.
- C. Flesch: El sistema de escalas.
- Galamian: Contemporary violín technique.

Estudios e métodos

- Kaiser: Op.36, Mazas, Wohlfahrt Op.74, Curci 26 estudios de cambios de posición.
- Sevcik Op.2 1ª parte. Josephine Trott: Melodious Double stops. Vol. 1 e 2.
- Polo: Estudios de dobres cordas en posición fixa.
- H. Sitt: Estudios de dobres cordas.
- Specimen Sightreading Tests (ABRSM), Grados 1-5
- H. Whistler: "Introducing the positions" Vol. I e II
- H. Whistler: "Preparing for Kreutzer" Vol.I

Pezas e Concertos

- A. Vivaldi: Concerto de Sol m Op.12 nº1 e La m Op.9 nº5
- A. Vivaldi: Sonatas
- J. S. Bach: Dobre Concerto (Re m) – A. Corelli: Sonatas de (7 a 12)
- G. F. Haendel: Sonata nº 3 en Fa M.
- Ch. Dancla: "Airs variés" Op. 89 nº 4, 5 e 6.
- J. B. Accolay: Concerto nº1 en La m.
- F. Seitz: Concerto de Op.12.
- O. Rieding: Concertos Op. 21 y Op. 24 1. L. Portnoff: Concerto Op. 14.
- C. Bohn: Introducción and Polonaise
- Coleccións de pezas da Editorial Moscova , e da Royal Academy de Londres para o grao.
- Métodos e pezas que o profesor considere axeitadas.

6.6. Segundo curso das EE.PP

6.6.1. Obxectivos

- a) Afondar no ton muscular, na respiración e na comodidade na execución instrumental.
- b) Desenvolver a capacidade de memorizar as obras do curso.

- c) Desenvolver o control da afinación e a calidade do son.
- d) Cambiar de posición ata a 6ª posición. Posicións fixas hasta a 6ª
- e) Afondar no estudio de escalas e arpexos en tres oitavas, como mínimo ata Do M, con diferentes golpes de arco. Dobres cordas.
- f) Tocar os estudos e as obras do curso con estilo axeitado.
- g) Estudar dunha forma razoada e intelixente.
- h) Ler pezas a primeira vista axeitadas ó nivel do curso.

6.6.2. Contidos

- Traballo sobre a calidade do son, tendo en conta o peso, a velocidade e punto de contacto, e os distintos tipos de vibrato.
- Escalas en posición fixa, en tres oitavas, etc. Arpexos.
- Inicio as dobres cordas con 3ª, 6ª e 8ªs.
- Aplicación de diversos patróns rítmicos, articulacións e diferentes golpes de arco.
- Harmónicos naturais e artificiais.
- Traballo do fraseo tendo en conta os diferentes estilos, a harmonía, a agónica e a dinámica.
- Desenvolvemento dos golpes de arco saltados.
- Audicións comparadas de obras de diferentes estilos e diferentes intérpretes para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións.
- Traballos das obras de repertorio propostas para este curso.
- Continuación do desenvolvemento técnico-artístico do instrumento, tanto do arco como da man esquerda.
- Ler fragmentos a primeira vista axeitados ó nivel do curso.

Temporalización

1º trimestre: .Escalas en posición fixa, en 4ª e 5ª posición. Inicio as dobres cordas con 3ª, 6ª e 8ªs nunha oitava. Aplicación de diversos patróns rítmicos,

articulacións e diferentes golpes de arco. Traballos das obras e estudos do repertorio propostas para este curso.

2º trimestre: Harmónicos naturais e artificiais. Escalas nunha corda. Desenvolvemento dos golpes de arco saltados. Traballo sobre a calidade do son, tendo en conta o peso, a velocidade e o punto de contacto, e os distintos tipos de vibrato. Continuación do traballo de obras e estudos propostas para este curso. Continuación do desenvolvemento técnico-artístico do instrumento, tanto do arco como da man esquerda.

3º trimestre: Audicións comparadas de obras de diferentes estilos e diferentes intérpretes para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións. Interpretación das obras de diferentes estilos de memoria. Traballo do fraseo tendo en conta os diferentes estilos, a harmonía, a agónica e a dinámica.

6.6.3. Criterios de avaliación

1. Mostrar en cada clase a capacidade de aprendizaxe progresivo os bos hábitos de estudo adquiridos.
2. Mostrar un grado de asimilación de conceptos técnicos, tanto do brazo dereito: suxeición, conducción, golpes de arco “alla corda” e perfeccionamento dos saltados, acordes, etc.; da man esquerda: articulación, cambios de posición, vibrato, desenvolvemento das dobres cordas, etc.; así como da coordinación de ambos brazos.
3. Tocar unha escala en tres oitavas e os seus arpexos con boa afinación e ben son, tendo en conta unha boa distribución do arco, unhas cambios de posición fluídos e uns cambios de corda limpos, en catro, seis, oito e doce ligadas por arco. A escala escollérase entre as seguintes: La b M ou m, La M ou m, e Si b M ou m, Re M ou m.
4. Tocar unha escala con diferentes ritmos e golpes de arco: detaché, portato, legato, combinacións de detaché e legato, martelé, staccato ata 8 ligadas, spiccato e saltillo, con boa afinación, ben ritmo e limpeza de son.
5. Interpretar en audicións un repertorio que inclúa estudos e obras para solista e con acompañamento de piano, empregando a técnica e os criterios estéticos

adquiridos con correcta utilización do tempo, do arco e do son. Memorizar a práctica totalidade do repertorio, e interpretar pezas de memoria en audición.

6. Mostrar a capacidade de aprendizaxe progresivo os bos hábitos de estudio adquiridos.
7. Tocar exercicios de lectura a vista conforme a os niveles propios do curso.
8. Participar en audicións e concertos.

Mínimos esixibles

1º trimestre

- Escalas e arpexos en tres oitavas.
- Dous estudos.
- Dúas pezas ou un movemento de Concerto, unha de memoria
- audición técnica e de repertorio

2º trimestre

- Escalas e arpexos en tres oitavas.
- Dous estudos.
- Dúas pezas ou un movemento de Concerto, unha de memoria
- audición técnica e de repertorio

3º trimestre

- Escalas e arpexos en tres oitavas.
- Dous estudos
- Dúas pezas ou un movemento de Concerto, unha de memoria
- audición técnica e de repertorio.

Un dos estudos do curso será de dobres cordas. A participación na audición técnica e de repertorio será de polo menos dúas no curso aínda que sempre condicionadas ás posibilidades do centro.

Crterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para a concesión da ampliación de matrícula na materia violín, o profesor/a da materia realizará unha proba consistente na interpretación dun repertorio que incluírá

alo menos as obras, escalas, exercicios e ou estudos indicados nesta programación nos mínimos esixibles do curso avaliado, sendo aplicados os criterios de avaliación e cualificación indicados nesta programación para dito curso. A proba valorarase de 1 a 10 sendo a cualificación positiva a partir de 5.

Medidas de recuperación

Plans de traballo para a superación de materias pendentes: O profesorado valorará a idoneidade das seguintes medidas:

- Programación de tarefas de carácter individual para o reforzamento dos puntos débiles de cada alumno.
- Adaptación das U. D. específicas aos requirimentos dos alumnos con problemas concretos.
- Realización de actividades complementarias de reforzo como : clases de reforzo fora do horario individual, visionado de gravacións do estudo na casa para a súa corrección, programación da practica semanal baixo supervisión do seus pais/nais ou titores/as.

6.6.4. Recursos didácticos

Escalas e arpexos

- -Sevcik. Escalas e arpexos
- -Grigorian: Sistema de escalas.
- -C. Flesch: El sistema de escalas.
- -I. Galamian: Contemporary violín technique

Estudios e estudos técnicos

- -O. Sevcik: Op. 2 Op. 7 Op. 8 e Op. 9
- -Josephine Trott: Melodious Double stops. Vol.. I e II.
- -H. Whistler: "Introducing the positions" Vol. I e II H.
- -Whistler: "Preparing for Kreutzer" Vol. I e II
- -Kaiser: Estudios Op..20 (nºs 13 a 36)
- -Mazas: "estudios especiais" Op..36 Libro I.
- -Kreutzer: nºs 1-10
- -Dancla: "Escola do mecanismo" Op.74

- -Dancla: “Airs Varies” nº 1, 2 e 3.
- -A. Curci “Estudios de cambio de posición”
- -Specimen Sight- Reading Tests Grades 5- 8

Pezas e Concertos

- -H. Millies: Concertino “en estilo de Mozart”
- -A. Corelli: Sonatas Op. 5
- -G. F. Haendel: Sonatas para violín
- -J. Haydn: Sonatas para violín e piano.
- -B. Bartok: “An evening in the village”
- -C. Bohm: Perpetuo Mobile de la “pequeña Suite” nº6
- -A. Dvorak: Sonatina en Sol M. Op..100
- -G. P. Telemann: 12 Fantasías (de 7 a 12).
- -J. S. Bach: Concerto en La m.
- -T. Albinoni: Concierto de Op.5 nº 4
- -F. Seitz: Concerto Op.15.
- -P. Nardini: Concerto en Mi m.
- -F. Kreisler: Rondino de un tema de Bethoveen.
- -F. Kreisler: Tempo di Minuet
- -E. Severn: Polish dance
- -E. Elgar: Salut D’Àmour
- -Coleccións de pezas da Editorial Moscova , e da Royal Academy de Londres para este grao.
- -Métodos e pezas que o profesor considere axeitadas.

6.7. Terceiro curso das EE.PP

6.7.1. Obxectivos

- a) Manter hábitos de estudio que permitan desenvolver as capacidades técnico-artísticas, aplicando progresivamente e con autonomía os coñecementos musicais, valorando o propio rendemento e o tempo empregado no estudio.
- b) Continualo desenvolvemento técnico-artístico do instrumento, tanto do arco como da man esquerda: Articulación, fraseo, dixitación, etc.

- c) Controlar permanentemente a afinación e perfeccionar continuamente a calidade sonora.
- d) Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas de diferentes épocas e estilos de unha dificultade axeitada ao nivel.
- e) Iniciar a aplicación dos coñecementos harmónicos, formais e históricos na busca de unha interpretación artística de calidade.
- f) Adquirir o autocontrol necesario para a interpretación e fomentar a memorización do repertorio.
- g) Desenvolver a capacidade da lectura a primeira vista.
- h) Fomentalo hábito de escoitar música para adquirir progresivamente criterios interpretativos.

6.7.2. Contidos

- Traballo sobre a calidade do son, tendo en conta o peso, a velocidade e punto de contacto, e os distintos tipos de vibrato.
- Escalas en posición fixa, sobre unha corda, en tres oitavas, etc. Arpexos.
- As dobres cordas con 3^a, 6^a e 8as.
- Aplicación de diversos patróns rítmicos, articulacións e diferentes golpes de arco.
- Harmónicos naturais e artificiais.
- Traballo do fraseo tendo en conta os diferentes estilos, a harmonía, a agónica e a dinámica.
- Continuación do adestramento da memoria e da lectura a vista.
- Audicións comparadas de obras de diferentes estilos e diferentes intérpretes para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións.
- Traballos das obras de repertorio propostas para este curso.

Temporalización

1º trimestre. Traballo sobre a calidade do son, tendo en conta o peso, a velocidade e punto de contacto, e os distintos tipos de vibrato. Aplicación nos contidos

2, 3, 4 e 5. Escalas en posición fixa, sobre unha corda, en tres oitavas, etc. Arpexos. Estudio das dobres cordas : 3ª, 6ª e 8ªs. Aplicación dos diversos patróns rítmicos, articulacións e diferentes golpes de arco a tódolos aspectos do estudio da técnica .Continuación do traballo das obras e estudos do curso.

2º trimestre: Harmónicos naturais e artificiais. Traballo do fraseo tendo en conta os diferentes estilos, a harmonía, a agónica e a dinámica das pezas e estudos. Continuación do adestramento da memoria e da lectura a vista

3º trimestre: Audicións comparadas de obras de diferentes estilos e diferentes intérpretes para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións. Perfeccionamento dos aspectos técnicos e interpretativos das obras e estudos recomendadas do curso.

6.7.3. Criterios de avaliación

1. Coñecer o instrumento e o arco: especialmente, historia e mantemento.
2. Ter unha postura corporal que permita unha correcta colocación do instrumento e favoreza os movementos e coordinación de ambos brazos.
3. Mostrar a capacidade de aprendizaxe progresivo os bos hábitos de estudio
4. Mostrar un grao de asimilación de conceptos técnicos, tanto do brazo dereito: Suxeición, condución, golpes de arco á corda e saltados, acordes, etc., así como da man esquerda: articulación, cambios de posición, vibrato, desenvolvemento das dobres cordas etc., así como a coordinación de ambos brazos.
5. Tocar exercicios de lectura a vista conforme a os niveles propios do curso.
6. Interpretar un repertorio que inclúa estudos, obras para solo, concertos, sonatas etc., empregando a técnica adquirida e os criterios estéticos aprendidos. Memorización e interpretación de ditas pezas.
7. Mostrar unha maior autonomía na resolución de problemas técnicos e interpretativos.

Mínimos esixibles

1º trimestre

- Escalas e arpexos en tres oitavas.
- Dous estudos.
- Dúas pezas ou un movemento de Concerto, unha de memoria
- audición técnica e de repertorio

2º trimestre

- Escalas e arpexos en tres oitavas.
- Dous estudos.
- Dúas pezas ou un movemento de Concerto, unha de memoria
- audición técnica e de repertorio

3º trimestre

- Escalas e arpexos en tres oitavas.
- Dous estudos.
- Dúas pezas ou un movemento de Concerto, unha de memoria
- audición técnica e de repertorio

Alomenos un dos estudos do curso será de dobres cordas. A participación na audición técnica e de repertorio será de alomenos dúas no curso aínda que sempre condicionadas ás posibilidades do centro.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para a concesión da ampliación de matrícula na materia violín, o profesor/a da materia realizará unha proba consistente na interpretación dun repertorio que incluíra alo menos as obras, escalas, exercicios e ou estudos indicados nesta programación nos mínimos esixibles do curso avaliado, sendo aplicados os criterios de avaliación e cualificación indicados nesta programación para dito curso. A proba valorarase de 1 a 10 sendo a cualificación positiva a partir de 5.

Medidas de recuperación

Plans de traballo para a superación de materias pendentes: O profesorado valorará a idoneidade das seguintes medidas:

- Programación de tarefas de carácter individual para o reforzamento dos puntos débiles de cada alumno.

- Adaptación das U.D. específicas aos requirimentos dos alumnos con problemas concretos.
- Realización de actividades complementarias de reforzo como : clases de reforzo fora do horario individual, visionado de gravacións do estudo na casa para a súa corrección, programación da practica semanal baixo supervisión do seus pais/nais ou titores/as.

6.7.4. Recursos didácticos

Escalas e arpexos:

- Sevcik. Escalas e arpexos
- Grigorian: Sistema de escalas.
- C. Flesch: El sistema de escalas.
- Galamian: Contemporary violín technique

Estudios e métodos.

- Kayser: Estudios Op.. 36 (13 a 36)
- Kreutzer: 42 Estudios.
- Fiorillo: 36 Estudios.
- Estudios Op. 37 Dont
- Sevcik. Op. 2, op..7 Op. 9 e Op. 8
- Josephine Trott: Melodious Double stops. Vol.II.
- H. Whistler: "Introducing the positions" Vol. II
- Specimen Sightreading Test (ABRSM), Grados 5-8 H.
- Whistler: "Preparing for Kreutzer" Vol. II
- Schradieck. "Escuela técnica de violín"

Pezas e concertos

- H. Millies: Concerto "en estilo de Haydn"
- J. S. Bach: Concerto en Mi M. Sonatas (BW 1014-1019)
- H. Eccles: Sonata en sol m. (Suzuki Vol.8)
- A. Corelli: Sonatas Op. 5
- G. F. Haendel: Sonatas para violín
- G. P. Telemann: Fantasías (7 a 12)

- G. Tartini: Sonata “Didone Abandonata”.
- G. B. Viotti. Concerto nº 23 Sol
- M. W. A. Mozart: Concerto nº 2 K. 211
- F. Schubert: Sonatinas Op. 137
- V. Monti: “Czardas”
- J. Massenet: Meditación de “Thais”.
- J. Haydn: Sonatas
- J. Haydn: Concerto en Sol M
- F. Kreisler: Liebeslied.
- P. Sarasate: Playera.
- Ch. Dancla: Solos de violín.
- Coleccións de pezas da Editorial Moscova , e da Royal Academy de Londres para este grao.
- Métodos e pezas que o profesor considere axeitadas.

6.8. Cuarto curso das EE.PP

6.8.1. Obxectivos

- a) Manter hábitos de estudio que permitan desenvolver capacidades técnico-artísticas, aplicando progresivamente e con autonomía os coñecementos musicais, valorando o propio rendemento e o tempo empregado no estudio.
- b) Continuar o desenvolvemento técnico-artístico do instrumento, tanto do arco como da man esquerda: Articulación, fraseo, dixitación, etc.
- c) Controlar permanentemente a afinación e perfeccionar continuamente a calidade sonora.
- d) Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas de diferentes épocas e estilos de unha dificultade axeitada ao nivel.
- e) Iniciar a aplicación dos coñecementos harmónicos, formais e históricos na busca de unha interpretación artística de calidade.
- f) Adquirir o autocontrol necesario para a interpretación e fomentar a memorización do repertorio.

- g) Desenvolvela capacidade da lectura a primeira vista.
- h) Fomentalo hábito de escoitar música para adquirir progresivamente criterios interpretativos.

6.8.2. Contidos

- Traballo sobre a calidade do son, tendo en conta o peso, a velocidade e punto de contacto, e os distintos tipos de vibrato.
- Escalas en posición fixa, sobre unha corda, en tres oitavas, etc. Arpexos.
- Escalas en dobres cordas con 3ª, 6ª e 8ªs.
- Iniciación aos acordes de tres e catro notas. Iniciación a golpes e arco virtuosísticos, ricochet, arco Viotti, de staccato volante e á corda, etc.
- Aplicación de diversos patróns rítmicos, articulacións e diferentes golpes de arco.
- Exercicios con harmónicos naturais e artificiais.
- Traballo do fraseo tendo en conta os diferentes estilos, a harmonía, a agóxica e a dinámica.
- Continuación do adestramento da memoria e da lectura a vista.
- Audicións comparadas de obras de diferentes estilos e diferentes intérpretes para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións.
- Traballo das obras de repertorio propostas para este curso.

Temporalización

1º trimestre: Traballo sobre a calidade do son, tendo en conta o peso, a velocidade e punto de contacto, e os distintos tipos de vibrato. Aplicación nos contidos 2, 3, 4 e 5. Escalas en posición fixa, sobre unha corda, en tres oitavas, etc. Arpexos. Escalas en dobres cordas con 3ª, 6ª e 8ªs. Iniciación aos acordes de tres e catro notas. Iniciación a golpes e arco virtuosísticos, ricochet, arco Viotti, de staccato volante e a corda, etc. Traballo nas obras e estudos do repertorio propostas para este curso.

2º trimestre: Aplicación de diversos patróns rítmicos, articulacións e diferentes golpes de arco. Exercicios con harmónicos naturais e artificiais. Traballo do fraseo

tendo en conta os diferentes estilos, a harmonía, a agónica e a dinámica. Continuación do adestramento da memoria e da lectura a vista. Aumento progresivo da velocidade na realización de escalas e dobres cordas.

3º trimestre: Audicións comparadas de obras de diferentes estilos e diferentes intérpretes para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións. Aplicación de golpes de arco complexos ó estudo das escalas, tales como ricochet ou staccato volante. Refinamento do traballo das obras e estudos do repertorio propostas para este curso, así como análise autocrítico dos resultados obtidos na súa interpretación.

6.8.3. Criterios de avaliación

1. Coñecer o instrumento e o arco: especialmente, historia e mantemento.
2. Mostrar un grao de asimilación de conceptos técnicos, tanto do brazo dereito: Suxeición, condución, golpes de arco á corda e saltados, acordes, etc., así como da man esquerda: articulación, cambios de posición, vibrato, desenvolvemento das dobres cordas etc., así como a coordinación de ambos brazos.
3. Ter unha postura corporal que permita unha correcta colocación do instrumento e favoreza os movementos e coordinación de ambos brazos.
4. Interpretar un repertorio que inclúa estudos, obras para solo, concertos, sonatas etc., empregando a técnica adquirida e os criterios estéticos aprendidos. Memorización e interpretación de ditas pezas.
5. Mostrar a capacidade de aprendizaxe progresivo e os hábitos de estudo adquiridos, así como unha maior autonomía na resolución de problemas técnicos e interpretativos

Mínimos esixibles

1º trimestre

- Escalas e arpexos en tres oitavas.
- Dous estudos.
- Dúas pezas ou un movemento de Concerto, unha de memoria

- audición técnica e de repertorio

2º trimestre

- Escalas e arpexos en tres oitavas.
- Dous estudos.
- Dúas pezas ou un movemento de Concerto, unha de memoria
- audición técnica e de repertorio

3º trimestre

- Escalas e arpexos en tres oitavas.
- Dous estudos.
- Dúas pezas ou un movemento de Concerto, unha de memoria
- audición técnica e de repertorio

Como mínimo un dos estudos do curso será de dobres cordas. A participación na audición técnica e de repertorio será de polo menos dúas no curso aínda que sempre condicionadas ás posibilidades do centro.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para a concesión da ampliación de matrícula na materia violín, o profesor/a da materia realizará unha proba consistente na interpretación dun repertorio que incluíra alo menos as obras, escalas, exercicios e ou estudos indicados nesta programación nos mínimos esixibles do curso avaliado, sendo aplicados os criterios de avaliación e cualificación indicados nesta programación para dito curso. A proba valorarase de 1 a 10 sendo a cualificación positiva a partir de 5.

Medidas de recuperación

Plans de traballo para a superación de materias pendentes: O profesorado valorará a idoneidade das seguintes medidas:

- Programación de tarefas de carácter individual para o reforzamento dos puntos débiles de cada alumno.
- Adaptación das U.D. específicas aos requirimentos dos alumnos con problemas concretos.

- Realización de actividades complementarias de reforzo como : clases de reforzo fora do horario individual, visionado de gravacións do estudo na casa para a súa corrección, programación da practica semanal baixo supervisión do seus pais/nais ou titores/as.

6.8.4. Recursos didácticos

Escalas e arpexos

- Sevcik. Escalas e arpexos
- Grigorian: Sistema de escalas.
- C. Flesch: El sistema de escalas.
- I. Galamian: Contemporary violín technique.

Estudios e métodos.

- Estudios de Dont Op.37 e Kreutzer, Fiorillo
- Sevcik. Op. 2 op.7 Op. 9 e Op. 8
- Mazas. “Estudios brillantes” Op.36
- Specimen Sightreading Test (ABRSM), Grados 5-8
- Schradieck. “Escuela técnica de violín”

Pezas e Concertos

- A Vivaldi. “Primaveira” (das catro estacións)
- G. P. Telemann: Fantasías 1 a 6
- W. A. Mozart: Adagio en Mi.
- L. V. Beethoven: Romanza en Fa
- G. B. Viotti: Concerto nº 23
- Ch. De Beriot. Concertos nº7 op.76 e nº9 op.104
- Ch. De Beriot. Variacións en Re m.
- W. A. Mozart: Sonatas K.301, 304 e 305.
- F. Kreisler: Siciliana e rigaudon.
- Ch. Dancla: Solos de Concerto
- F. M. Veracini: Sonata op.2 nº6
- Coleccións de pezas da Editorial Moscova , e da Royal Academy de Londres para este grao.
- Métodos e pezas que o profesor considere axeitadas

6.9. Quinto curso das EE.PP

6.9.1. Obxectivos

- a) Manter hábitos de estudo que permitan desenvolver capacidades técnico-artísticas, aplicando progresivamente e con autonomía os coñecementos musicais, valorando o propio rendemento e o tempo empregado no estudo.
- b) Continuar o desenvolvemento técnico-artístico do instrumento, tanto do arco como da man esquerda: Articulación, fraseo, dixitación.
- c) Controlar permanentemente a afinación e perfeccionar continuamente a calidade sonora.
- d) Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas de diferentes épocas e estilos de unha dificultade axeitada ao nivel.
- e) Iniciar a aplicación dos coñecementos harmónicos, formais, históricos estéticos na busca dunha interpretación artística de calidade.
- f) Adquirir cada vez un maior autocontrol necesario a través da interpretación e fomentar a memorización do repertorio.
- g) Continuar a desenvolver a capacidade da lectura a primeira vista.
- h) Fomentalo hábito de escoitar música para adquirir progresivamente criterios interpretativos.
- i) Afondar no dominio das capacidades expresivas do instrumento, tanto a nivel tímbrico coma técnico, buscando dentro das características interpretativas das obras o descubrimento das capacidades expresivas e individuais de cada alumno.

6.9.2. Contidos

- Traballo sobre a calidade do son, tendo en conta o peso, a velocidade e punto de contacto, e os distintos tipos de vibrato.
- Aplicación das posibilidades sonoras e expresivas no contexto musical, estético, formal e histórico das obras interpretadas.
- Escalas e arpejos en tres oitavas, escalas modais. Iniciación as escalas en 4

oitavas.

- Escalas en dobres cordas con 3^a, 6^a e 8as. Iniciación as 10as. Desenvolvemento da técnica dos acordes nas dúas mans.
- Aplicación de diversos patróns rítmicos, articulacións e diferentes golpes de arco dentro das escalas. Desenvolvemento dos golpes e arco virtuosísticos, ricochet, arco Viotti, de staccato volante e a corda, etc..
- Exercicios con harmónicos naturais e artificiais. Iniciación as escalas con harmónicos artificiais.
- Traballo analítico do fraseo tendo en conta os diferentes estilos, a harmonía, a agónica, etc..
- Continuación do adestramento da memoria e da lectura a vista. Relación entre os aspectos formais e harmónicos coa memorización.
- Audicións comparadas de obras de diferentes estilos e diferentes intérpretes para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións.
- Iniciación á polifonía no instrumento. A escoita polifónica e a condución das diferentes voces.
- Traballo das obras de repertorio propostas para este curso.
- Afondamento nos principios de auto-percepción, sensación corporal, auto escoita, e autoanálise a hora de lograr unha cada vez maior autonomía no estudio.

Temporalización

1º trimestre. Traballo sobre a calidade do son, tendo en conta o peso, a velocidade e punto de contacto, e os distintos tipos de vibrato. Aplicación nos contidos 2, 3, 4 e 5.. Aplicación das posibilidades sonoras e expresivas no contexto musical, estético, formal e histórico das obras interpretadas. Escalas e arpejos en tres oitavas, escalas modais. Iniciación as escalas en 4 oitavas. Escalas en dobres cordas con 3^a, 6^a e 8as. Iniciación as 10as. Desenvolvemento da técnica dos acordes nas dúas mans. Traballo das obras e estudos do repertorio propostas para este curso.

2º trimestre: Aplicación de diversos patróns rítmicos, articulacións e diferentes golpes de arco dentro das escalas. Desenvolvemento dos golpes e arco virtuosísticos,

ricochet, arco Viotti, de staccato volante e a corda, etc.. Exercicios con harmónicos naturais e artificiais. Iniciación as escalas con harmónicos artificiais. Traballo analítico do fraseo tendo en conta os diferentes estilos, a harmonía, a agóxica, etc.. Continuación do adestramento da memoria e da lectura a vista. Relación entre os aspectos formais e harmónicos coa memorización.

3º trimestre: Audicións comparadas de obras de diferentes estilos e diferentes intérpretes para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións. Iniciación á polifonía no instrumento. A escoita polifónica e a condución das diferentes voces. Afondamento nos principios de auto-percepción, sensación corporal, auto escoita, e auto-análise a hora de lograr unha cada vez maior autonomía no estudio. Aplicación dos devanditos principios ó estudio das obras e estudos recomendadas para o curso.

6.9.3. Criterios de avaliación

1. Coñecelo instrumento e o arco aplicando os coñecementos de funcionamento do instrumento e mantendo o instrumento en condicións. Coñecela historia e evolución do violín, e as causas histórico-culturais que deron lugar a esta evolución.
2. Mostrar un grao de asimilación dos conceptos técnicos, tanto do brazo dereito: Suxeición, condución, golpes de arco á corda e saltados, acordes, etc., así como da man esquerda: articulación, cambios de posición, vibrato, desenvolvemento das dobres cordas etc., así como a coordinación de ambos brazos acorde os contidos tratados en cada curso.
3. Demostrar un dominio práctico das diferentes técnicas no repertorio estudado.
4. Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos propios do seu curso.
5. Tocar escalas en tres oitavas, arpexos e dobres cordas das mesmas.
6. Saber empregar o vibrato con variedade e bo gusto en estudos e obras.
7. Demostrar sensibilidade na a afinación e na calidade do son.
8. Interpretar un repertorio que inclúa estudos e obras para solista o con

acompañamento de piano, empregando a técnica e os criterios estéticos adquiridos.

9. Memorizar a práctica totalidade do repertorio, e interpretar pezas de memoria.
10. Mostrar clase a capacidade de aprendizaxe progresivo e los hábitos de estudio adquiridos.
11. Tocar exercicios de lectura a vista conforme aos niveis propios do curso.

Mínimos esixibles

1º trimestre

- Escalas e arpexos en tres oitavas.
- Dous estudos.
- Dúas pezas ou unha peza e un movemento de Concerto, ou Dous Movementos das Sonatas e Partitas de J.S. Bach. ou Pasacaglia de Biber .Unha das pezas ou movementos, de memoria
- audición técnica e de repertorio.

2º trimestre

- Escalas e arpexos en tres oitavas.
- Dous estudos.
- Dúas pezas ou unha peza e un movemento de Concerto, ou Dous Movementos das Sonatas e Partitas de J.S. Bach. ou Pasacaglia de Biber .Unha das pezas ou movementos, de memoria
- audición técnica e de repertorio.

3º trimestre

- Escalas e arpexos en tres oitavas.
- Dous estudos.
- Dúas pezas ou unha peza e un movemento de Concerto, ou Dous Movementos das Sonatas e Partitas de J.S. Bach. ou Pasacaglia de Biber .Unha das pezas ou movementos, de memoria
- audición técnica e de repertorio.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para a concesión da ampliación de matrícula na materia violín, o profesor/a da materia realizará unha proba consistente na interpretación dun repertorio que incluírá alo menos as obras, escalas, exercicios e ou estudos indicados nesta programación nos mínimos esixibles do curso avaliado, sendo aplicados os criterios de avaliación e cualificación indicados nesta programación para dito curso. A proba valorarase de 1 a 10 sendo a cualificación positiva a partir de 5.

Medidas de recuperación

Plans de traballo para a superación de materias pendentes: O profesorado valorará a idoneidade das seguintes medidas:

- Programación de tarefas de carácter individual para o reforzamento dos puntos débiles de cada alumno.
- Adaptación das U. D. específicas aos requirimentos dos alumnos con problemas concretos.
- Realización de actividades complementarias de reforzo como : clases de reforzo fora do horario individual, visionado de grabacións do estudo na casa para a súa corrección, programación da practica semanal baixo supervisión do seus pais/nais ou titores/as.

6.9.4. Recursos didácticos

Escalas e arpexos

- Sevcik. Escalas e arpexos
- Grigorian: Sistema de escalas. C. Flesch: El sistema de escalas.
- I. Galamian: Contemporary violín technique

Estudios e métodos.

- Estudios de Dont Op. 37 e op.35, Kreutzer, Fiorillo.
- Caprichos de Rode
- Sevcik. Op. 2 op.7 Op. 9 e Op. 8
- J. Gingold: "Orchestral excerpts"
- Mazas. "Estudios brillantes" Op.36

Pezas e Concertos

- Sonatas e Partitas de J.S. Bach.
- W. A. Mozart: Concertos nº 1 e 3.
- L. V. Beethoven. Romanzas en Fa e en Sol
- L. V. Beethoven: Sonatas de N°1 e nº5
- P. Rode: Concertos nº 6, 7 e 9
- L. Spohr: Concerto nº9 op.55
- L. Spohr: Concerto nº2 D.
- Kabalevski. Concerto en Do M Op. 48
- Ch. de Beriot: Escena de Ballet nº 2 Op. 100
- R. Kreutzer. Concerto nº13 en Re.
- G. B. Viotti. Concerto en La m nº22
- H. I. V. Biber: Pasacaglia.
- W. A. Mozart. Rondó en Do K.373 e Adagio en Mi K.261
- B. Bartok: “Danzas Rumanas”
- Sonatas de Leclair e Geminiani
- H. Wieniawski: Dos Mazurkas. Op.19
- H. Wieniawski. Lenda op.17
- T. Vitali: Chacona
- F. Kreisler: “Schön Rosmarin”
- F. Kreisler: “Liebesfreud”
- P. Sarasate: Malagueña Op..21 nº1
- A. Vivaldi: Verano das catro estacións.
- Coleccións de pezas da Editorial Moscova , e da Royal Academy de Londres para este grao.
- Métodos e pezas que o profesor considere axeitados.

6.10. Sexto curso das EE.PP

6.10.1. Obxectivos

- a) Desenvolver unha maior capacidade de estudio que permitan un meirande control das capacidades técnico-artísticas, aplicando progresivamente e con autonomía os novos coñecementos musicais, valorando o propio rendemento

e o tempo empregado no estudio.

- b) Continuar o desenvolvemento técnico-artístico do instrumento, tanto do arco cos golpes de arco virtuosísticos, como da man esquerda: Articulación, fraseo, dixitación, dobres cordas, desmangues, etc.
- c) Desenvolvela capacidade de aplicar unha dixitación propia e arqueo, seguindo as normas e patróns estéticos adecuados.
- d) Controlar permanentemente a afinación e perfeccionar continuamente a calidade sonora.
- e) Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas de diferentes épocas e estilos de unha dificultade axeitada ao nivel.
- f) Afondar na aplicación dos coñecementos harmónicos, formais, históricos e estéticos, na busca dunha interpretación artística de calidade.
- g) Adquirir cada vez un maior autocontrol necesario a través da interpretación e da memorización do repertorio.
- h) Continuar a desenvolver a capacidade da lectura a primeira vista cada vez a un maior nivel.
- i) Continuar co hábito de escoitar música para afondar nos criterios interpretativos, e aplicar os novos coñecementos históricos, formais e estéticos na análise das obras estudadas.
- j) Afondar no dominio das capacidades expresivas do instrumento, tanto a nivel tímbrico coma técnico, buscando dentro das características interpretativas das obras o descubrimento das capacidades expresivas e individuais de cada alumno na propia interpretación das obras.
- k) Adquirir o coñecemento da historia e evolución do violín asociado aos cambios históricos culturais que motivaron dita evolución.

6.10.2. Contidos

- Traballo sobre a calidade do son, tendo en conta o peso, a velocidade e punto de contacto, e os distintos tipos de vibrato.

- Aplicación das posibilidades sonoras e expresivas no contexto musical, estético, formal e histórico das obras interpretadas.
- Escalas e arpejos en tres oitavas, escalas modais. Escalas en 4 oitavas.
- Escalas en dobres cordas con 3^a, 6^a e 8as. Iniciación as 10as. Desenvolvemento dos acordes con extensións, arpejados, invertidos, etc. Afondamento na execución dos golpes e arco virtuosísticos.
- Aplicación de diversos patróns rítmicos, articulacións e diferentes golpes de arco dentro das escalas.
- Exercicios con harmónicos naturais e artificiais. Escalas con harmónicos artificiais.
- Traballo analítico do fraseo tendo en conta os diferentes estilos, a harmonía, a agónica, etc..
- Continuación do adestramento da memoria e da lectura a vista. Relación entre os aspectos formais e harmónicos coa memorización.
- Audicións comparadas de obras de diferentes estilos e diferentes intérpretes para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións, analizando a estrutura formal e harmónica da obra.
- Desenvolvemento da polifonía no instrumento. Aplicación da escoita polifónica e da condución das diferentes voces.
- Traballo das obras de repertorio propostas para este curso.
- Afondamento nos principios de auto-percepción, sensación corporal, auto escoita, e autoanálise a hora de lograr unha cada vez maior autonomía no estudio.

Temporalización

1º trimestre: Desenvolvemento da polifonía no instrumento. Aplicación da escoita polifónica e da condución das diferentes voces. Traballo das obras e estudos do repertorio propostas para este curso. Traballo analítico do fraseo tendo en conta os diferentes estilos, a harmonía, a agónica, etc. Escalas e arpejos en tres oitavas, escalas modais. Escalas en 4 oitavas. Escalas en dobres cordas con 3^a, 6^a e 8as. Iniciación as 10as. Desenvolvemento dos acordes con extensións, arpejados,

invertidos, etc. Afondamento na execución dos golpes e arco virtuosísticos.

2º trimestre: Traballo sobre a calidade do son, tendo en conta o peso, a velocidade e punto de contacto, e os distintos tipos de vibrato. Aplicación das posibilidades sonoras e expresivas no contexto musical, estético, formal e histórico das obras interpretadas. Aplicación de diversos patróns rítmicos, articulacións e diferentes golpes de arco dentro das escalas.. Relación entre os aspectos formais e harmónicos coa memorización. Audicións comparadas de obras de diferentes estilos e diferentes intérpretes para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións, analizando a estrutura formal e harmónica da obra.

3º trimestre. Exercicios e escalas con harmónicos naturais e artificiais. Continuación do adestramento da memoria e da lectura a vista. Estudio das escalas con maior velocidade e có emprego de ritmos irregulares e máis complexos. Traballo das obras e dos estudos do repertorio propostas para este curso. Afondamento nos principios de auto-percepción, sensación corporal, auto escoita, e auto-análise a hora de lograr unha cada vez maior autonomía no estudio. Aplicación dos devanditos principios á interpretación en audición das obras programadas para este curso.

6.10.3. Criterios de avaliación

1. Coñecelo instrumento e o arco aplicando os coñecementos de funcionamento do instrumento e mantendo o instrumento en condicións. Coñecela historia e evolución do violín, e as causas histórico-culturais que deron lugar a esta evolución.
2. Mostrar un grao de asimilación dos conceptos técnicos, tanto do brazo dereito: Suxeición, condución, golpes de arco á corda e saltados, acordes, etc., así como da man esquerda: articulación, cambios de posición, vibrato, desenvolvemento das dobres cordas etc., así como a coordinación de ambos brazos acorde os contidos tratados en cada curso.
3. Demostrar un dominio práctico das diferentes técnicas no repertorio estudado. Executar o repertorio co control permanente da afinación.
4. Conservar unha postura corporal que permita unha correcta colocación do instrumento e favoreza os movementos e coordinación de ambos brazos, nas

diferentes técnicas asimiladas.

5. Interpretar un repertorio que inclúa estudos, obras para solo, concertos, sonatas etc., empregando a técnica adquirida e os criterios estéticos aprendidos. Memorización e interpretación de ditas pezas.
6. Demostrar a capacidade de análise e desenvolvemento duns criterios interpretativos individuais dentro dos criterios axeitados a cada obra.
7. Mostrar a capacidade de aprendizaxe progresivo e os hábitos de estudo adquiridos, así como a autonomía na resolución de problemas técnicos e interpretativos.

Mínimos esixibles

1º trimestre

- Escalas e arpexos en tres oitavas.
- Un estudo (Rode, Dont, Kreutzer, Paganini ou similares).
- Dúas pezas ou unha peza e un movemento de Concerto coa Cadenza, ou Dous Movementos das Sonatas e Partitas de J.S. Bach, ou outras obras de violín solo .Unha das pezas ou movementos, de memoria
- audición técnica e de repertorio

2º trimestre

- Escalas e arpexos en tres oitavas.
- Un estudo (Rode, Dont, Kreutzer, Paganini ou similares).
- Dúas pezas ou unha peza e un movemento de Concerto coa Cadenza, ou Dous Movementos das Sonatas e Partitas de J.S. Bach, ou outras obras de violín solo .Unha das pezas ou movementos, de memoria
- audición técnica e de repertorio

3º trimestre

- Escalas e arpexos en tres oitavas.
- Un estudo (Rode, Dont, Kreutzer, Paganini ou similares).
- Dúas pezas ou unha peza e un movemento de Concerto coa Cadenza, ou Dous

Movimentos das Sonatas e Partitas de J.S. Bach, ou outras obras de violín solo .Unha das pezas ou movementos, de memoria

- audición técnica e de repertorio
- participar no recital fin de grao.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para a concesión da ampliación de matrícula na materia violín, o profesor/a da materia realizará unha proba consistente na interpretación dun repertorio que incluíra alo menos as obras, escalas, exercicios e ou estudos indicados nesta programación nos mínimos esixibles do curso avaliado, sendo aplicados os criterios de avaliación e cualificación indicados nesta programación para dito curso. A proba valorarase de 1 a 10 sendo a cualificación positiva a partir de 5.

Medidas de recuperación

Plans de traballo para a superación de materias pendentes: O profesorado valorará a idoneidade das seguintes medidas:

- Programación de tarefas de carácter individual para o reforzamento dos puntos débiles de cada alumno.
- Adaptación das U. D. específicas aos requirimentos dos alumnos con problemas concretos.
- Realización de actividades complementarias de reforzo como : clases de reforzo fora do horario individual, visionado de gravacións do estudo na casa para a súa corrección, programación da practica semanal baixo supervisión do seus pais/nais ou titores/as.

6.10.4. Recursos didácticos

Escalas e arpexos S

- Sevcik. Escalas e arpexos
- Grigorian: Sistema de escalas.
- C. Flesch: El sistema de escalas.
- I. Galamian: Contemporary violín technique

Estudios e métodos.

- Estudios de Dont op.35, Kreutzer, Fiorillo Caprichos de Rode
- Sevcik. Op. 2 op.7 Op. 9 e Op. 8
- J. Gingold: "Orchestral excerpts"
- Mazas. "Estudios brillantes" Op..36

Pezas e Concertos

- Sonatas de W. A. Mozart.
- Sonatas de L. V. Beethoven.
- L. V. Beethoven: Romanza en Sol.
- J.S. Bach: Sonatas e Partitas.
- A. Vivaldi: Outono e Inverno das 4 estacións.
- W. A. Mozart: Concertos nº s 3 e 5
- J. Haydn Concerto en Do M (Hob VIIª:I)
- Ch. de Beriot: Escena de Ballet nº 2 Op. 100
- L. Spohr: Concertos nºs 2 e 8.
- J. Brahms: Scherzo da sonata F.A.E.
- A. Gaos: Fantasía para violín.
- F. Mendelssohn: Concerto en Mi m Op.64
- M. Bruch: Concerto nº1 Op. 26 en Sol m.
- E. Lalo: Sinfonía española op.21.
- H. Vieuxtemps: Concerto nº4 op.31
- H. Wieniawski: Concerto nº2 Op. 22
- H. Wieniawski: Lenda op.17
- L. G. Guillemain: "Amusement"
- H. I. V. Biber: Pasacaglia.
- B. Bartok: "Danzas Rumanas"
- T. Vitali: Chacona
- F. Kreisler. Preludio e allegro en estilo de Pugnani.
- E. Grieg. Sonata en Fa op.8 nº1
- P.Sarasate: Romanza andaluza Op. 22.
- F. Kreisler. "Tambourin chinoise" e "Caprice Viennois"
- Coleccións de pezas da Editorial Moscova , e da Royal Academy de Londres para este grao.

6.11. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Os principais procedementos e ferramentas de avaliación serán as seguintes:

- A observación sistemática clase a clase e o primeiro e mellor procedemento para acadar información fiable acerca do progreso do alumno. As conclusións serán recollidas no caderno de aula.
- Caderno de actividades do alumno: A información recollida polo alumno ou a nai/pai que colabore co estudo na casa tamén é un procedemento directo de comprobar o grao de comprensión e captación dos coñecementos por parte do alumno e preparación da práctica na casa.
- Traballos en grupo: Traballo en cooperación cos outros: acepta e ofrece apoio. Respecto cara as ideas dos demais. Desenvolvemento do traballo co pianista acompañante.
- Probas prácticas: Ademais de valorar os coñecementos do alumno, axuda a comprobar como se desenvolve o alumno nunha situación na cal pode haber oíntes, xa sexa como público ou como tribunal.

No caso concreto do ensino do violín, a observación e audición directa serán os elementos fundamentais do proceso avaliador. A análise do traballo realizado polo alumno, o seu progreso, o seu sistema de estudio e aproveitamento, o seu interese, revelará a eficacia tanto do seu traballo como o do profesor.

6.12. CRITERIOS DE CALIFICACIÓN

Valoraranse as seguintes cuestións:

- Control da posición do instrumento.
- Control da afinación.
- Control do son e das dinámicas.
- Control do ritmo.
- Control dos golpes de arco básicos.

Aplicaranse as seguintes porcentaxes para obter a cualificación trimestral e final:

- Postura corporal 10%
- Técnica 20%
- Afinación 10%
- Calidade sonora e dinámicas 10%
- Interpretación 25%
- Memoria 5%
- Estudo en casa 20%

7. PROCEDIMENTOS DE AVALIACIÓN, VALORACIÓN E REVISIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

O departamento de corda, en reunión ordinaria, procederá a avaliar o seguimento da programación didáctica polo profesorado e alumnado. A tal efecto, o profesorado dispón dunha ficha de observación sistemática do alumnado e dunha ficha de avaliación do mesmo (nos anexos desta programación) e dun caderno de aula.

A final de curso, valorarase o cumprimento da programación e a consecución dos obxectivos previstos polo alumnado, valorando os axustes e cambios que puideran ser necesarios na mesma.

8. PROCEDIMENTOS PARA REALIZAR A AVALIACIÓN INTERNA DO DEPARTAMENTO

No comezo do curso escolar o Departamento de Corda establecerá o protocolo oportuno para a realización da avaliación interna do mesmo.

9. ANEXOS

9.1. Ficha de observación do alumnado

ALUMNO:		CURSO:	
CONTIDOS	MES:		
	1º Semana	2º Semana	3º Semana
<i>Técnica arco</i>			
<i>Man esquerda</i>			
<i>Estudos</i>			
<i>Obras</i>			
<i>Escalas e arpejos</i>			
<i>Traballo na casa</i>			
<i>Revisión de contidos pasados</i>			
<i>Actitude e esforzo.</i>			
<i>Coidado do violín e material</i>			
Observacións			

9.2. Ficha de avaliación do alumnado

ALUMNO:		CURSO:	
CONTIDOS	TRIMESTRE		
	Excepcional	Ben	Non acada o nivel suficiente
<i>Práctica e traballo individual</i>			
<i>Técnica de arco / golpes</i>			
<i>Afinación</i>			
<i>Posición do instrumento</i>			
<i>Memoria</i>			
<i>Man esquerda</i>			
<i>Estilo e interpretación</i>			
<i>Lectura a vista</i>			
<i>Estudo das escalas</i>			
<i>Estudo das pezas</i>			
<i>Control na audición</i>			
<i>Coidado das partituras e instrumento</i>			
<i>Puntualidade nas clases e ensaios</i>			

9.3. Probas de acceso a 1º de EE.PP.

A parte A da proba é a relativa á Interpretación co violín de tres obras pertencentes a distintos estilos, podendo ser unha delas un estudio das cales, como mínimo, unha deberá interpretarse de memoria. (Debe consultarse o listado orientativo de obras de 4º de Grao Elemental reflectido na presente programación) O Tribunal poderá aceptar a interpretación de movementos de obras nos casos de gran duración ou dificultade do repertorio. Para superar a proba cumpre ter unha cualificación mínima de cinco puntos sobre dez.

OBSERVACIÓNS • O aspirante deberá entregar ao tribunal partituras orixinais do repertorio que interpreta, así coma tres copias para os membros do tribunal ou enviar por correo electrónico segundo as instrucións ditadas polo centro na súa convocatoria. • Para obter a cualificación mínima de 5 esixírase cumprir en cada unha das obras ou estudos presentados, os obxectivos e contidos mínimos establecidos para o curso 4º de Grao Elemental establecidos na programación didáctica. • Na programación didáctica poderase consultar a relación de obras e estudos propostas para cada 4º curso de grao elemental, sendo esta orientativa, podéndose presentar un repertorio de similar ou maior dificultade. • Para a realización da proba A, naquelas obras que así o requiran, os aspirantes deberán aportar o seu pianista acompañante

CONTIDOS E CRITERIOS DE AVALIACIÓN E CALIFICACIÓN Os contidos avaliados e cualificados no desenvolvemento desta proba corresponden cos expostos nesta programación didáctica para a superación do 4º curso de grao elemental.

9.4. Probas de acceso a outros cursos.

Para as probas de acceso a outros cursos das EE.EE. Ou EE.PP., rexerán os obxectivos, contidos e criterios de avaliación e cualificación esixidos para a superación do curso inmediatamente anterior ao que se desexa aspirar.

A parte A da proba, para o acceso aos cursos de EE.EE. A partir de segundo consistirá da Interpretación co violín de dúas obras de distintos estilos, do nivel correspondente ao curso inmediatamente anterior ao que se opte e das cales, como mínimo, unha deberá interpretarse de memoria. (debe consultarse o listado de obras orientativas do curso inmediatamente anterior ao que se presente reflectido na

presente programación). O Tribunal poderá aceptar a interpretación de movementos de obras nos casos de gran duración ou dificultade do repertorio. Para superar a proba cumpre ter unha cualificación mínima de cinco puntos sobre dez. No caso do acceso a cursos de EE.PP. A partir de segundo, o número de obras, movementos ou estudos esixido serán tres, un deles interpretado de memoria.

9.5. Criterios para a obtención dos premios de Fin de Grao

Segundo a Orde do 10 de marzo de 2009, polo que se regula o procedemento para a obtención de matrícula de honor e premio de fin de grao para as ensinanzas de música e danza, o premio fin de grao concederase ao alumnado que cumpra os dous seguintes requisitos:

- Rematar os estudos profesionais de música cunha cualificación media de 8, polo menos, no último curso.
- Superar a proba anual correspondente ao final do curso, que deberá ser de carácter práctico e será valorada por un tribunal constituído para tal fin.

Os criterios valorativos para a obtención do premio fin de grao establecidos pola Comisión de Coordinación Pedagóxica do centro son comúns para todas as especialidades.